

# ЛЕВИТ

Розділ: **1** 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17  
18 19 20 21 22 23 24 25 26 27

## РОЗДІЛ: 1

**П**окликавши Мойсея, сказав Господь до нього з намету зборів таке:

<sup>2</sup> «Промов до синів Ізраїля та скажи їм: Коли хтось із-поміж вас приносить Господеві жертвопринос, то з товару або з отар, маєте приносити вашу жертву.

<sup>3</sup> Коли його жертва на всепалення - з товару, то нехай принесе самця без вади; коло входу в намет зборів принесе він його, щоб знайти ласку в Господа.

<sup>4</sup> Він покладе свою руку на голову жертви всепалення, й вона буде прийнята йому на користь - як покута за нього.

<sup>5</sup> І заріже бичка перед Господом, а сини Аронові, священики, принесуть його кров і покроплять нею з усіх боків жертovníк, що при вході в намет зборів.

<sup>6</sup> І здере шкуру з жертви, і розшматує її на кусні,

<sup>7</sup> сини ж Аронові, священики, запалять вогонь на жертovníку і розкладуть на вогні дрова;

<sup>8</sup> потім сини Аронові, священики, розкладуть кусні, голову й тук на дровах, що на вогні, на жертovníку.

<sup>9</sup> Нутрощі ж його й ноги виполоще в воді, а священик усе це воскурить на жертovníку; це всепалення, вогняна жертва приємного запаху для Господа.

<sup>10</sup> Коли ж жертва його на всепалення з дрібного скоту, чи то з овець, чи з кіз, то нехай принесе самця без вади,

<sup>11</sup> і заріже його на північній боці жертovníка перед Господом, а Аронові сини, священики, покроплять його кров'ю навколо жертovníка.

<sup>12</sup> І розшматує його на кусні, і священик розкладе їх укупі з головою й туком на дровах, що горять на жертovníку.

<sup>13</sup> А нутрощі ж і ноги виполоще в воді, і священик принесе все це й воскурить на жертovníку: це всепалення, вогняна жертва приємного запаху для Господа.

<sup>14</sup> Коли ж жертвопринос на всепалення Господеві з птаства, то нехай він принесе його з горлиць або голубенят;

<sup>15</sup> і принесе його священик до жертovníка, скрутить йому голівку та й воскурить на жертovníку, а кров його нехай видушить на стінку жертovníка;

<sup>16</sup> вола ж його з пір'ям відірве й кине збоку біля жертovníка, на схід, до попелища.

<sup>17</sup> І роздере його по крилам, не відриваючи їх, і воскурить його священик на жертovníку, на дровах, що на вогні: ось усепалення, вогняна жертва приємного запаху для Господа.»

## РОЗДІЛ: 2

**«Я**кщо хтось схоче принести Господеві безкровну офіру, з питльованої муки нехай буде його принос; нехай злиє на нього олії і покладе на нього ладану.

<sup>2</sup> І принесе його синам Ароновим, священикам, а священик, узявши з нього повну жменю питльованої муки з олією й з усім ладаном, воскурить на спогад на жертovníку; це вогняна жертва приємного запаху для Господа.

<sup>3</sup> Останки ж офіри будуть для Арона й синів його, як священна пайка вогняної жертви для Господа.

<sup>4</sup> А коли схочеш принести в дар офіру, спечену в печі, нехай то будуть прісні коржі, з питльованої муки, розчиненої на олії, та ладки прісні, помазані олією.

<sup>5</sup> Коли ж твій принос-офіра, спечена на сковороді, нехай буде питльована мука, розчинена на олії, прісна;

<sup>6</sup> роздрібниш його на кусні й зіллєш на нього олії: це безкровна жертва.

<sup>7</sup> А як твій принос-офіра, зготована в ринці, то нехай буде зроблена з питльованої муки з олією.

<sup>8</sup> І принесеш так зготовану офіру Господеві і подаси її священикові, а він піднесе її до жертovníка.

<sup>9</sup> І візьме священик з офіри на спогад частину, і як кадило воскурить на жертovníку; вогняна це жертва приємного запаху для Господа.

<sup>10</sup> Останки ж офіри будуть для Арона й синів його - як священна пайка вогняної жертви для Господа.

<sup>11</sup> Ніяка ваша офіра, що її приносите Господеві, не буде зроблена на квасі, бо ні дріжджів, ні меду, ніколи не палитимете як вогняну жертву Господеві.

<sup>12</sup> Ви можете принести їх як принос Господеві з первоплоду, але на жертovníк, як приємний запах, вони не підуть.

<sup>13</sup> Кожен твій принос-офіру посолиш сіллю; а щоб не забракло твоїй офірі соли Завіту Бога твого, то з усяким твоїм приносом приноситимеш і сіль.

<sup>14</sup> А як приноситимеш офіру з первоплодів Господеві, то принесеш колоски, пражені на вогні, або нове потовчене зерно - як офіру з твоїх первоплодів;

<sup>15</sup> наллєш на неї олії і покладеш на неї ладану: це безкровна жертва.

<sup>16</sup> І воскурить священик, на спогад, немов кадило, частину нового зерна й частину олії з усім ладаном її: це вогняна жертва Господеві.»

## РОЗДІЛ: 3

**«А** як його принос-жертва мирна, і він хоче принести її з товару, самця чи самицю без вади, має принести Господеві.

<sup>2</sup> Нехай покладе руку свою на голову жертви та й заріже її коло входу в намет зборів, Аронові ж сини, священики, покроплять її кров'ю жертovníк з усіх боків.

<sup>3</sup> І нехай принесе з мирної жертви на спалення Господеві тук, що покриває нутрощі, й увесь жир, що на нутрощах,

<sup>4</sup> і обидві нирки з ситтю, що на них, та полядвиці, а чепець над печінкою й над нирками нехай відкине.

<sup>5</sup> І сини Аронові воскурять це на жертovníку, зверху всепалення, на горіючих дровах: це вогняна жертва приємного запаху для Господа.

- <sup>6</sup> Коли ж з отар принос його в мирну жертву Господеві, нехай принесе самця чи самицю без вади.
- <sup>7</sup> Якщо ягня приносить у жертву, нехай принесе його перед Господа;
- <sup>8</sup> і покладе руку свою на голову жертви й заріже перед наметом зборів, Аронові ж сини покроплять його кров'ю жертovníк з усіх боків.
- <sup>9</sup> Та нехай принесе з мирної жертви на спалення Господеві тук його: увесь курдюк, відділивши його по саму крижову кість; тук, що вкриває нутрощі, і весь жир, що на нутрощах;
- <sup>10</sup> і обидві нирки з ситтю, що на них, та що по боках, а чепець над печінкою й над нирками нехай відкине.
- <sup>11</sup> І священик нехай спалить його на жертovníку як поживу для спалення Господеві.
- <sup>12</sup> А коли принос його - коза, нехай приведе її перед Господа
- <sup>13</sup> і покладе свою руку їй на голову та й заріже її перед наметом зборів; Аронові ж сини покроплять її кров'ю жертovníк з усіх боків.
- <sup>14</sup> І нехай принесе з неї - як принос на спалення Господеві - тук, що вкриває нутрощі, і весь жир, що на нутрощах;
- <sup>15</sup> обидві нирки й сить на них та по боках; а чепець над печінкою й над нирками нехай відділить.
- <sup>16</sup> І священик нехай спалить їх на жертovníку як поживу для спалення на приємний запах. Увесь тук належить Господеві.
- <sup>17</sup> Установа ця віковична для ваших поколінь, де б ви не осілись: ні туку, ні крові не смієте їсти.»

## РОЗДІЛ: 4

**Г**осподь сказав Мойсеєві:

- <sup>2</sup> «Промов до синів Ізраїля так: Коли хтось ізгрішить ненароком проти котрої-будь заповіді Господньої і зробить щонебудь, чого не годиться робити,
- <sup>3</sup> і якщо згрішить помазаний священик, і провина спаде на народ, то за гріх свій, що ним провинився, жертвуватиме Господеві за покуту молодого бичка без вади.
- <sup>4</sup> Він приведе бичка перед Господа до входу в намет зборів і покладе руку йому на голову та й заріже його перед лицем Господнім,
- <sup>5</sup> а помазаний священик візьме дещо крові бичка, внесе до намету зборів
- <sup>6</sup> і, вмочивши палець свій у кров, бризне нею сім разів перед Господом до завіси святині.
- <sup>7</sup> І священик намастить кров'ю роги кадильного жертovníка, що стоїть перед Господом у наметі зборів, і виллє всю решту крові з бичка до підніжка жертovníка всепалення, що коло входу в намет зборів.
- <sup>8</sup> Увесь же тук із бичка, принесеного в жертву за гріх, повиймає з нього: тук, що вкриває нутрощі, й весь жир, що на нутрощах;
- <sup>9</sup> і обидві нирки з туком, що на них, та що по боках, а чепець над печінкою й над нирками нехай відкине,
- <sup>10</sup> так, як то виймається з бика мирної жертви, - і воскурить усе те священик на жертovníку всепалення.
- <sup>11</sup> Шкуру ж із бичка й усе його м'ясо, з головою, ногами, нутрощами й калом, -
- <sup>12</sup> усього бичка винесе геть із табору на чисте місце, де висипають попіл, та й

спалить його на дровах вогнем; на попелищі сплять його.

**13** Як же вся громада Ізраїля згрішить ненароком, і гадки не маючи про щось грішне, і сподіє щось, чого не годиться робити, що заповіді Господні забороняють, і провиниться,

**14** і коли гріх, що допустилась його, виявиться, - громада принесе в жертву за гріх бичка. Вона приведе його перед намет зборів.

**15** І старші в громаді покладуть руки на голову бичкові, перед Господом, і заріжуть його перед Господом.

**16** Тоді помазаний священик внесе кров із бичка до намету зборів,

**17** вмочить свій палець у кров і бризне нею сім разів перед Господом до завіси святині,

**18** й намастить кров'ю роги жертовника, що перед Господом у наметі зборів, і всю решту крові з бичка виллє до підніжка жертовника всепалення, що коло входу в намет зборів;

**19** тук же увесь вийме з нього й воскурить на жертovníку.

**20** Він зробить з цим бичком так само, як зробив із бичком, принесеним за гріх власний, -так само зробить із ним, Отак і зробить за них священик покуту, і проститься їм.

**21** Бичка ж винесуть геть із табору й сплять, як було спалено першого бичка; це жертва за гріх громади.

**22** Коли ж ізгрішить князь і сподіє ненароком щось, чого не годиться робити, що забороняють заповіді Господа Бога його, й провиниться,

**23** і як стане свідомим гріха, що ним ізгрішив, - має принести в жертву козла, самця без вади.

**24** Він покладе руку на голову козлові та й заріже його там, де ріжуть жертву всепалення перед Господом: це жертва за гріх.

**25** Священик візьме на палець трохи крові з жертви за гріх і помастить роги жертовника всепалення, а кров його виллє до підніжка жертовника всепалення.

**26** Тук же його воскурить увесь на жертovníку як тук мирної жертви. Так зробить священик покуту за його гріх, і проститься йому.

**27** Коли ж хтось із простого люду ненароком ізгрішить і сподіє щось, чого не годиться робити, що забороняють Господні заповіді, та й провиниться,

**28** і як стане свідомим гріха, що ним ізгрішив, - має принести в жертву козу без вади, самицю, за гріх, що ним згрішив.

**29** Він покладе руку на голову жертви за гріх та й заріже її на місці всепалення,

**30** а священик візьме пальцем її крові та й помастить роги жертовника всепалення, всю решту ж крові виллє до підніжка жертовника всепалення.

**31** Він вийме з неї увесь тук, як то виймається в мирної жертви, і священик воскурить його на жертovníку як приємний запах для Господа. Так зробить священик покуту за нього, й проститься йому.

**32** Якщо принесе в жертву за гріх ягня, то нехай принесе самичку без вади.

**33** Він покладе руку на голову жертви за гріх та й заріже її в покуту на місці, де ріжуть жертву всепалення;

**34** священик же візьме пальцем крові її та й помастить роги жертовника всепалення, всю решту ж її крові виллє до підніжка жертовника всепалення.

<sup>35</sup> Він вийме весь тук її, як виймається тук у ягняти мирної жертви, і священник воскурить його на жертovníку для жертв Господеві. Так зробить священник покуту за його гріх, що ним ізгрішив, і проститься йому.»

## РОЗДІЛ: 5

**«Я**кщо хтось ізгрішить тим, що почув проклін, і не об'явить його, хоч був його наочним свідком чи напевне дізнався від інших, то понесе вину на собі.

<sup>2</sup> Або коли хто, не знаючи про те, доторкнеться до чогось нечистого, чи до стерва нечистого звіря, чи стерва нечистої тварини, чи стерва нечистого повзуна, не знаючи, що воно нечисте, то сам стане нечистим і винним.

<sup>3</sup> Або як доторкнеться, не знаючи про те, до якоїнебудь людської нечистоти, яким би то робом вона й не занецищувала, то потім, як дізнається, стане винним.

<sup>4</sup> Або коли хто поклянеться необачно, тільки словами, сподіяти щось лихе чи добре в тих речах, що в них люди звичайно необачно клянуться, хоч він про те не знав, а потім дізнається, - буде винен у тім, у чім поклявся.

<sup>5</sup> І як стане винним у чімнебудь таким, мусить признатися, чим згрішив,

<sup>6</sup> і принести Господеві покутну жертву за сподіянний гріх: самицю з отари, вівцю або козу як жертву за гріх, а священник відслужить покуту за його провину.

<sup>7</sup> Коли ж не спроможеться на щось із отари, то принесе Господеві в покуту за провину, що її допустився, пару горлиць або пару голубенят; одне на покутну жертву за гріх, а друге на всепалення.

<sup>8</sup> Він подасть їх священникові, а цей принесе наперед те, що на жертву за гріх, і зломить йому шийку при голівці, не відділяючи її.

<sup>9</sup> І побризкає кров'ю жертви за гріх боки жертovníка, решту ж крові видушить коло підніжка жертovníка; це жертва за гріх.

<sup>10</sup> А друге впорає як усепалення, за обрядом. Так відслужить священник покуту за сподіянний ним гріх, і проститься йому.

<sup>11</sup> Коли ж і на пару горлиць або на пару голубенят не спромога його, то нехай принесе в офіру за гріх десятину з ефи питльованої муки; він не зливатиме на неї олії, ані не кластиме на неї ладану, бо це жертва за гріх.

<sup>12</sup> І принесе її священникові, який візьме з неї повну жменю - як пахоші - і спалить їх на жертovníку, зверху на жертвах, палених Господеві: це жертва за гріх.

<sup>13</sup> Так відслужить священник покуту за гріх його, що ним він де-вчому провинився, й проститься йому. Священник же одержить те саме, що й при офірі.»

<sup>14</sup> І промовив Господь Мойсеєві:

<sup>15</sup> «Коли хтось спроневірється і ненароком згрішить проти Господніх святощів, має принести Господеві в жертву за провину барана з отари, без вади, вартістю стільки срібних шеклів, скільки ти оціниш, по шек-лю святині, на жертву за провину.

<sup>16</sup> Він мусить відшкодувати це, що заподіяв святині, та ще й додати п'ятину та разом мусить віддати це священникові; а священник пожертвує барана як відшкодування, відслужить покуту за нього, і проститься йому.

<sup>17</sup> Коли хто несвідомо згрішить і зробить щось, чого не годиться робити, що забороняють Господні заповіді, він провиниться, і гріх тяжітиме на ньому;

<sup>18</sup> нехай він принесе священникові в жертву за відшкодування барана з отари, без вади, по твоїй оцінці, а священник спокутує за нього його провину, що нею несвідомо

провинився, і проститься йому.

**19** Це жертва за відшкодування; бо на правду він провинився перед Господом.»

**20** І сказав Господь Мойсеєві:

**21** «Коли хтось ізгрішить і провиниться проти Господа, відмовляючи своєму ближньому чи то повірене на схованок, чи на заклад, чи крадене, чи інакше загарбане в нього;

**22** чи, знайшовши загублене, заперечує те, чи клянеться неправдиво про щонебудь, що люди звичайно творять і грішать;

**23** одне слово: коли грішить і провиняється, мусить повернути крадене, чи загарбане, чи повірене йому на сховок, чи загублене, що його знайшов;

**24** чи що б воно не було, про що клявся ложно; нехай поверне його сповна та ще й додасть п'ятину до нього; він оддасть це його власникові в день жертви за відшкодування.

**25** Він приведе до священика, як жертву відшкодування Господеві, барана з отари, без вади, по твоїй оцінці.

**26** А священик спокутує за нього перед Господом, і проститься йому, яка б не була провина, що нею провинився.»

## РОЗДІЛ: 6

**1** промовив Господь до Мойсея:

**2** «Повели Аронові й його синам, кажучи: Ось закон усепалення: жертва всепалення зостанеться на вогнищі жертовника всю ніч аж до ранку, і вогонь на жертовнику мусить там горіти.

**3** Священик, надягнувши льняну ризу й льняні підштанки на тіло, забере попіл жертви, яку спопелив вогонь на жертовнику, та покладе його коло жертовника.

**4** Потім, скинувши шати, надягне інші й винесе попіл геть поза табір, на чисте місце.

**5** Вогонь же на жертовнику горітиме на нім, і не згасатиме ніколи, а священик запалюватиме на ньому щоранку дрова і розкладатиме на ньому всепальну жертву і спалюватиме на ній зверху тук мирних жертв.

**6** Вогонь мусить постійно горіти на жертовнику, не згасаючи ніколи.

**7** А ось закон про офіру: Аронові сини приноситимуть її Господеві перед жертовником.

**8** І візьме один з них із неї жменю питльованої муки, олії й увесь ладан, що на офірі, та й воскурить на жертовнику в приємний запах як кадило для Господа.

**9** Решту ж її їстимуть Арон та сини його; прісною їстимуть її в святому місці, на подвір'ї намету зборів.

**10** Не можна пекти її заквашеною. Я призначаю їм її як частину з жертв, що згоряють для мене. Бо це пресвята річ, як і жертва за гріх і жертва за відшкодування.

**11** Кожен чоловік з Аронових дітей їстиме її; це їхнє віковічне право для всіх їхніх нащадків щодо вогняних жертв Господеві; все, що доторкнеться до неї, освятиться.»

**12** І мовить Господь Мойсеєві:

**13** «Ось принос від Арона та синів його, що його мусять принести Господеві від дня свого помазання: десятина ефи питльованої муки як повсякчасна офіра, половина вранці, а половина ввечорі.

**14** На пательні, на олії розчинену, спражиш її, і принесеш її, розламавши на куснички,

та офіруєш її як приємний запах для Господа.

**15** Так само зробить помазаний миром священик, наслід-ник з його потомків. Це установа віковична. Вся офіра має бути спалена для Господа.

**16** Всяка офіра священика мусить бути цілком спалена; не можна її їсти.»

**17** І сказав Господь Мойсеєві:

**18** «Скажи Аронові й синам його: Ось закон про жертву за гріх: вона буде зарізана на тому самому місці, де ріжуть жертву всепалення, перед Господом; це пресвята справа.

**19** Священик, що приносить жертву за гріх, їстиме її; на святому місці хай її споживають, на подвір'ї намету зборів.

**20** Все, що доторкнеться до її м'яса, освятиться, а коли кров її бризне на одержу, то те, на що бризнуло, випереш на святому місці.

**21** Глиняну посудину, що в ній варено м'ясо, треба розбити; а коли варено його в мідній посудині, то треба витерти її й виполоскати водою.

**22** Кожен мужчина зо священництва їстиме його: це пресвята річ.

**23** Не можна їсти ніякої жертви за гріх, що її кров має бути принесена в намет зборів, для спокутування в святині. Нехай на вогні буде спалена.»

## РОЗДІЛ: 7

**«А** ось закон про жертву за відшкодування: пресвята це річ.

**2** її заріжуть на тім самім місці, де ріжуть жертву всепалення, кров же розбризкають по жертovníку з усіх боків.

**3** Увесь тук від неї треба принести в офіру: і курдюк і сить, що вкриває нутроці,

**4** і обидві нирки з туком, що на них по боках, та чепець, що на печінці, відділивши його зверху від нирок;

**5** і священик нехай спалить їх на жертovníку як вогняну жертву Господеві: це жертва за відшкодування.

**6** Кожен чоловік зо священників їстиме її; однак, на святім місці треба її споживати: це пресвята річ.

**7** Щодо жертви за гріх і щодо жертви за відшкодування - закон один: вона буде для того священика, хто нею відслужить пошту.

**8** Коли ж священик приносить чийсь усепалення, шкура жертви всепалення, що він її приніс, буде йому, священникові.

**9** А й усяка офіра, спечена в печі, і все зготовлене на мидниці чи на сковороді, теж буде священникові, що її приносить, - йому буде вона.

**10** Однак, усяка офіра, замішана з олією, або суха, буде всім синам Арона, так одному, як і другому.

**11** А ось закон про мирну жертву, що приноситься Господеві.

**12** Коли хтось приносить її на подяку, то водночас із подячною жертвою принесе прісні коржі, замішані на олії, та прісні ладки, помащені олією, і питльовану муку, приправлену олією, спечену на коржі.

**13** Разом із заквашеними хлібцями принесе свій дар, разом із своєю подячною мирною жертвою.

**14** З кожної офіри принесе частину як дань Господеві, і вона належатиме священникові, що скроплював кров'ю мирної жертви; йому вона належить.



- 15** М'ясо з подячної мирної жертви треба їсти в день приносин, нічого не залишаючи з нього до ранку.
- 16** А якщо чийсь жертво-принос буде обітований або добровільний, то його треба з'їсти в день офірування; другого дня можна ще їсти, що зостанеться;
- 17** а що залишиться з жертвенного м'яса на третій день, треба спалити на вогні.
- 18** Коли ж би хтось усе таки їв м'ясо з мирної жертви третього дня, то жертвуючий не здобуде собі ласки, жертва зовсім йому не зачислиться, гідотою стане; а той, хто їв, візьме на себе гріх.
- 19** Коли якесь м'ясо доторкнеться до чогонебудь нечистого, не можна його їсти, на вогні його треба спалити. А інше м'ясо кожен чистий може їсти.
- 20** Хто з'їсть м'ясо з мирної жертви, принесеної Господеві, в стані нечистоти, той викориниться з-поміж людей своїх.
- 21** А як хтось доторкнеться до будь-чого нечистого, чи нечистої скотини, або якого нечистого повзуна та й з'їсть м'яса з мирної жертви, принесеної Господеві, той буде викоринений з-поміж людей своїх.»
- 22** І сказав Господь Мойсеєві:
- 23** «Промов до синів Ізраїля таке: Ніякого туку з вола, чи з вівці, чи з кози не їстимете.
- 24** Тук із стерва й тук з того, що розірве звір, можна вживати до кожної потреби, їсти ж не смієте його.
- 25** Хто їстиме сить із скотини, що її можна принести в огню жертву Господеві, такого викоринять з-поміж людей своїх.
- 26** Ніякої крові, ні крові з птаства, ні з чотириногих не їстимете, де б ви не мешкали.
- 27** Кожного, хто їстиме якусь кров, треба викоринити з-поміж людей своїх.»
- 28** І промовив Господь до Мойсея:
- 29** «Скажи синам Ізраїля таке: Хто приносить Господеві свою мирну жертву, нехай принесе Господеві свій дар, узятий від мирної своєї жертви.
- 30** Він нехай подасть власними руками те, що має бути спалене в честь Господа; тук подасть укупі з персами; перса, щоб принести як жертву коливальну перед Господом,
- 31** а сить священик воскурить на жертovníку; перса ж будуть Аронові й синам його.
- 32** Праву лопатку теж священикові здасте - як данину з ваших мирних жертв.
- 33** Вона буде як пайка тому з-поміж Аронових синів, хто принесе кров і сить мирної жертви.
- 34** Я бо застерігаю собі в синів Ізраїлевих від мирних їхніх жертв груднину коливальної жертви й лопатку жертви возношення та й віддаю їх Аронові, священикові й синам його як вічне їхнє право від синів Ізраїля.»
- 35** Ось уділ помазання Арона й синів його в жертвах, палених на честь Господа, з дня помазання їх у священики на служіння Господеві,
- 36** як заповідав Господь синам Ізраїля давати їм з того дня, коли помазав їх; це установа віковична для їхніх поколінь.
- 37** Це закон про всепалення, про безкровну офіру, про жертву за гріх, про жертву за відшкодування, про жертву висвячення і про мирну жертву,
- 38** що заповідав Господь Мойсеєві на Синай-горі, того дня, як велів синам Ізраїля приносити дари Господеві в Синай-пустині.

## РОЗДІЛ: 8



**С**казав Господь Мойсеєві:

<sup>2</sup> «Візьми Арона й синів його з ним, і шати, і миро на помазання, і бичка на жертву за гріх, і два барани й кошик опрісноків,

<sup>3</sup> і збери всю громаду до входу в намет зборів.»

<sup>4</sup> І вчинив Мойсей, як заповідав йому Господь, і зібралась громада до входу в намет зборів.

<sup>5</sup> І промовив Мойсей до громади: «Ось що заповідав Господь учинити.»

<sup>6</sup> І велів Мойсей наблизити Арона й синів його і пообмивав їх водою.

<sup>7</sup> Потім надягнув на нього хи-тон і підперезав його поясом; одягнув його в плащ і поклав на нього ефод, і обв'язав його мережаним пояском ефода, щоб щільно був на ньому.

<sup>8</sup> Поклав на нього нагрудника й поклав у нагрудник Урім і Туммим.

<sup>9</sup> Вклав на голову йому завій, а зверху на ньому, спереду, золоту плиточку, святу корону, як заповідав Господь Мойсеєві.

<sup>10</sup> Далі взяв Мойсей олії до помазання й помазав храмину, і все, що було в ній, і освятив усе.

<sup>11</sup> І мазнув нею сім разів жертovníк і помазав його й увесь його посуд, умивальницю та її підставку, щоб освятити їх.

<sup>12</sup> І злив олію помазання на голову Аронові й помазав його, щоб освятити його.

<sup>13</sup> По тому велів Мойсей наблизити синів Арона і подягував їх у хитони, попідперізував їх поясами і позагортав їх у завої, як заповідав Господь Мойсеєві.

<sup>14</sup> Згодом звелів привести бичка, що на жертву за гріх; Арон же й сини його поклали руки свої на голову бичкові, що на жертву за гріх.

<sup>15</sup> І зарізав його Мойсей і, взявши крові, поклав пальцем на роги жертovníка з усіх боків, і розгрішив жертovníк, а кров вилляв до підніжок жертovníка, і освятив його, щоб відслужити над ним покуту.

<sup>16</sup> І взявши весь жир, що на нутрощах, чепець на печінці й обидві нирки і сить їхню, воскурих усе те на жертovníку.

<sup>17</sup> А бичка й шкуру і м'ясо його та кал спалив на вогні за табором, як заповідав Господь Мойсеєві.

<sup>18</sup> І велів привести й барана, на всепалення, а Арон та сини його поклали руки свої на голову барана

<sup>19</sup> і Мойсей заколов його й порозливав кров навколо жертovníка,

<sup>20</sup> і розшматував барана на частини і воскурих голову, частини й тук.

<sup>21</sup> Потім, виполоскавши нутрощі й ноги в воді, пустив димом усього барана на жертovníку як всепалення приємного запаху, вогняну жертву на честь Господа, як заповідав Господь Мойсеєві.

<sup>22</sup> Велів він привести й другого барана, барана на жертву посвячення; Арон же й сини його поклали руки на голову барана,

<sup>23</sup> а Мойсей зарізав його і взяв з нього крові й поклав на кінчик правого вуха Аронові та на великий палець правої руки його й на великий палець правої ноги його.

<sup>24</sup> По тому велів приступити синам Ароновим і поклав і їм крові на кінчик правого вуха та на великий палець правої руки і на великий палець правої ноги їх, і порозливав кров навколо жертovníка.

<sup>25</sup> Далі взяв тук і курдюк і весь жир, що на нутрощах, і чепець на печінці, й обидві нирки з їхньою ситтю і праву лопатку;

- <sup>26</sup> а з кошика з опрісноками, що стояв перед Господом, узяв одного прісного коржа й один хліб на олії, і одну ладку, і, положивши їх на кусні туку й на праву лопатку,
- <sup>27</sup> передав усе разом на руки Арона й синів його і звелів їм :оливати їх перед Господом.
- <sup>28</sup> Поїм Мойсей узяв те назад у них із рук і воскурив на жертovníку всепалення: це жертва посвячення приємного запаху, вогняна жертва для Господа.
- <sup>29</sup> Взяв Мойсей перса й простягнув у жертву перед Господом; була це пайка посвятного барана, що належав Мойсеєві, як заповідав Господь Мойсеєві.
- <sup>30</sup> Взяв він далі й оливу до помазання та крові, що на жертovníку, і покропив Арона, шати його, синів його й заразом шати синів його; ось так посвятив він Арона й шати його, синів його й шати синів із ними.
- <sup>31</sup> Мойсей сказав Аронові й синам його: «Варіть м'ясо коло входу в намет зборів і їжте його там та й хліб, що в кошику посвятної жертви, як заповіджено мені словами: Арон із синами їстимуть його.
- <sup>32</sup> А що лишиться з м'яса та з хліба, спалите вогнем.
- <sup>33</sup> Від входу ж у намет зборів не відходитимете сім днів, аж поки не закінчаться дні вашого посвячення, бо сім днів триватиме посвячування ваше.
- <sup>34</sup> А як зроблено сьогодні, так велить Господь чинити (й надалі), щоб відбути покуту за вас.
- <sup>35</sup> Сім днів перебуватимете день і ніч коло входу в намет зборів і пильнуватимете приписи Господні, щоб не померти вам; так бо наказано мені.»
- <sup>36</sup> І вчинив Арон і сини його все, що повелів Господь через Мойсея.

## РОЗДІЛ: 9

**А** восьмого дня покликав Мойсей Арона й синів його та старійшин Ізраїля.

- <sup>2</sup> І сказав Аронові: «Візьми собі телятко на жертву за гріх і барана на всепалення, обох без вади, та й принеси перед Господа.
- <sup>3</sup> А до синів Ізраїля скажеш: Візьміть на жертву за гріх козла, а на всепалення однорічне теля й ягня, без вади,
- <sup>4</sup> та бика й барана на мирну жертву, щоб жертвувати їх перед Господом; і безкровну офіру, замішану на олії; сьогодні бо з'явиться нам Господь.»
- <sup>5</sup> І принесли, що повелів Мойсей, перед намет зборів, і приступила вся громада й стала перед Господом.
- <sup>6</sup> Тоді Мойсей сказав: «Ось що заповідав Господь вам чинити, щоб з'явилась вам слава Господня.»
- <sup>7</sup> І каже Мойсей Аронові: «Приступи до жертovníка та принеси твою жертву за гріх і твоє всепалення, і зроби примирення за себе й за людей; а потім принеси офіру за народ і зроби примирення за них, як заповідав Господь.»
- <sup>8</sup> І приступив Арон до жертovníка, і зарізав телятко за гріх, що було призначене за нього.
- <sup>9</sup> І сини Аронові подали йому крові, і він, вмочивши свого пальця в кров, поклав її на роги жертovníка, решту ж вилляв до підніжка жертovníка.
- <sup>10</sup> А тук, нирки й чепець від печінки, що з жертви за гріх, пустив димом на жертovníку, як заповідав Господь.
- <sup>11</sup> М'ясо ж і шкуру спалив на вогні за табором.

- <sup>12</sup> Зарізав він і жертву на всепалення, а сини Аронові подали йому кров, і він покropив нею жертovníк з усіх боків.
- <sup>13</sup> Подали вони йому й жертву всепалення, розшматовану на кусні, і голову, й він пустив це димом на жертovníку.
- <sup>14</sup> Виполоскав нутрощі й ноги й пустив їх димом на жертovníку, зверху на жертві всепалення.
- <sup>15</sup> Приніс він і жертву за людей: узяв козла відпущення за людей і зарізав його й зробив ним примирення, як і перше.
- <sup>16</sup> Потім приніс жертву всепалення й довершив її згідно з установою.
- <sup>17</sup> Далі приніс безкровну офіру і, взявши її повну жменю, воскурих на жертovníку, крім ранішнього всепалення.
- <sup>18</sup> Нарешті зарізав бика та барана як мирну жертву за людей; а Аронові сини подали йому кров, і він окropив нею жертovníк з усіх боків.
- <sup>19</sup> Тучні частини бика та барана: курдюк, сить, що вкриває нутрощі, нирки та чепець із печінки,
- <sup>20</sup> вони поклали на перса, а він пустив їх димом на жертovníку.
- <sup>21</sup> Перса й праву лопатку приніс Арон як жертву коливальну перед Господом, так, як велів Мойсей.
- <sup>22</sup> Тоді зняв Арон руки до людей і поблагословив їх; та й зійшов наниз, принісши жертву за гріх, жертву всепалення й мирну офіру.
- <sup>23</sup> І ввійшли Мойсей та Арон у намет зборів; а як вийшли з нього, то поблагословили народ, і слава Господня з'явилася всьому людові;
- <sup>24</sup> вийшов від Господа вогонь і пожер усепалення й кусні туку на жертovníку. Побачивши те, всі люди закричали з радощів і попадали ниць на землю.

## РОЗДІЛ: 10

**А**ронові сини, Надав і Авігу, взяли кожен свою кадильницю й вклали до них жару та й посипали на нього ладану, і принесли перед Господом вогонь негодящий, якого він їм не заповідав.

- <sup>2</sup> І вийшло з-перед Господа полум'я та й пожерло їх, і вони померли перед Господом.
- <sup>3</sup> Тоді Мойсей сказав Аронові: ось воно те, що заповідав Господь: «На тих, що наближаються до мене, я покажу, що я святий; і перед усім народом покажу я мою славу.» І мовчав Арон.
- <sup>4</sup> Тоді Мойсей покликав Мішаела і Елцафана, синів Узієла, Аронового дядька, і сказав їм: «Приступіть і винесіть ваших небожів геть із святині за табір.»
- <sup>5</sup> Вони приступили й винесли їх у їхніх хитонах геть за табір, як повелів Мойсей.
- <sup>6</sup> Аронові ж та його синам, Єлеазарові й Ітамарові, сказав Мойсей: «Волосся на голові не запускайте, й одежі вашої не рвіть, щоб не померти вам та щоб не навести гніву на всю громаду. Родичі ваші й увесь дім Ізраїля нехай плачуть за спаленими вогнем, що його запалив Господь.
- <sup>7</sup> Ви ж від входу в намет зборів не відходьте, а то помрете; бо миро Господнього помазання покоїться на вас.» І ті вчинили по Мойсеєвому слову.
- <sup>8</sup> І промовив Господь до Арона:
- <sup>9</sup> «Коли треба буде вам входити в намет зборів, то вина й п'яних напоїв не пийте, ні ти сам, ні сини твої з тобою, бо помрете: установка це віковична для ваших поколінь,

- <sup>10</sup> щоб могли розібрати між святим і несвятим, між чистим і нечистим,
- <sup>11</sup> та щоб навчали ви синів Ізраїля всіх установ, що дав їм Господь через Мойсея.»
- <sup>12</sup> І Мойсей сказав Аронові й Єлеазарові та Ітамарові, синам його, що zostалися живими: «Возьміте офіру, що залишилася від вогняної жертви Господеві, та й їжте її прісною біля жертовника, бо вона пресвята.
- <sup>13</sup> Ви будете їсти її на свя-тому місці, бо це твоє право й право твоїх синів - на вогняні жертви Господеві; так бо заповідано мені.
- <sup>14</sup> Ти сам і сини твої й дочки твої з тобою груднину коливальної жертви й лопатку підношеної жертви теж мусите їсти на чистому місці, бо вони дані тобі як твоє право й право твоїх синів на офіри й мирні жертви синів Ізраїля.
- <sup>15</sup> Лопатку підношеної жертви й груднину коливальної жертви принесуть разом із тучними частинами, що мають бути спалені, щоб принести їх коливальну жертву перед Господом, а потім будуть для тебе і твоїх синів із тобою як віковичне право, як заповідав Господь.»
- <sup>16</sup> Коли ж Мойсей пильно шукав козла, що був у жертву за гріх, виявилось, що його спалили. Тому він розгнівався на Єлеазара й Іта-мара, Аронових синів, що zostалися, і запитав:
- <sup>17</sup> «Чому ви не з'їли жертви за гріх на святому місці? Таж це річ пресвята! Вона вам дана, щоб усунути провину громади та й спокутувати за неї перед Господом.
- <sup>18</sup> А що кров її не була внесена всередину до святині, то й треба вам було конче її з'їсти на святому місці, як я наказав.»
- <sup>19</sup> І відповів Арон до Мойсея: «Дивись, вони приносили сьогодні свою жертву за гріх та своє всепалення перед Господом, і таке трапилося мені! А коли б я сьогодні їв жертву за гріх, чи гаразд воно було б в очах Господа?»
- <sup>20</sup> Мойсей вислухав це та й задовольнився.

## РОЗДІЛ: 11

Господь сказав Мойсеєві та Аронові, кажучи їм:

- <sup>2</sup> «Скажіть синам Ізраїля таке: Ось тварини, яких можна вам їсти з усіх чотириногих, що на землі:
- <sup>3</sup> всяке чотириноге з розщепленим копитом та з розколиною між ратицями, й що реми-ґас, - можна вам його їсти.
- <sup>4</sup> Однак з-поміж тих, що ремиґають або мають розколоне копито, не можна вам їсти: верблюда, хоч він ремиґає, але ратиці в нього нерозколені; нечистий він вам буде;
- <sup>5</sup> борсука, що хоч і ремиґає, та не має розколених ратичок; нечистий він вам буде;
- <sup>6</sup> зайця, бо хоч і ремиґає, та не має ратичок розділених, нечистий він вам буде;
- <sup>7</sup> ані свині, хоч у неї ратиці розділені, та навіть має розщеплену стопу, бо вона не ремиґає, тож нечиста вам буде.
- <sup>8</sup> М'яса їх не їстимете й падлини їх не доторкайтесь: вони для вас нечисті.
- <sup>9</sup> З усього ж, що в водах, те можна вам їсти: все, що має поплавці й луску; чи воно буде в водах, чи в морях, чи в річках, це й їжте.
- <sup>10</sup> А все, що не має поплавців і луски, чи то в морях, чи в річках, і все, що кишить у водах, та й усяка водна тварина, буде вам гидотою.
- <sup>11</sup> М'яса їх не їжте й падлиною їх брідьтесь, бо й це гидота для вас.
- <sup>12</sup> Усе, що в водах без поплавців і луски, буде вам гидотою.

- 13 А з птаства ось які вважатимете гидкими, що їх не слід їсти, бо це гидь: орел, шуліка й морський орел,
- 14 кібець і сокіл із пороною його;
- 15 і всякого роду ворони;
- 16 струсь, пугач, морська чайка й ясттуб з пороною його;
- 17 сова, баклан і рибалка;
- 18 сич, пелікан та єгипетський стерв'як;
- 19 чорногуз, чапля з пороною її, і одуд і кажан.
- 20 Усе комаство крилате, що рачкує на чотирьох, гидота вам буде.
- 21 Тих тільки з усієї крилатої комашини, що рачкує на чотирьох, можна вам їсти, що крім передніх ніг, має ще другу пару ніг, щоб скакати ними по землі.
- 22 Тож їстимете з-поміж них такі: всякого роду сарану, всяких цвіркунів, стрибунців із пороною їхньою та різних скакунів.
- 23 Усяке інше крилате комаство, що рачкує на чотирьох ногах, буде гидотою вам.
- 24 А від таких ви ставатимете нечистими: хто доторкнеться їхнього падла, стане нечистим до вечора;
- 25 і хто нестиме стерво котрогось із них, мусить випрати свою одіж, і буде нечистим до вечора.
- 26 Всяка скотина, що має ратиці, але нероз-колені, і не ремигає, нечиста вам. Хто б не доторкнувся її, буде нечистим.
- 27 Всяке чотириноге, що ходить на лапах, буде вам нечисте. Хто доторкнеться його стерва, стане нечистий до вечора.
- 28 А хто б ніс цю падлину, мусить випрати одіж, й буде нечистий до вечора; вони нечисті вам.
- 29 З дрібних же тварин, що повзають по землі, оці будуть вам нечисті: ласиця, щур і різні роди ящірок;
- 30 анака, коах, летаа, хомет і тіншамет.
- 31 Між усіма повзунами будуть вони для вас нечисті. Хто доторкнеться їх падлини, буде нечистий до вечора.
- 32 І все, на що впаде з їхньої падлини, буде нечисте: чи то буде дерев'яний посуд, чи одіж, чи шкура, чи мішок, чи що-небудь, що служить для якоїсь потреби, все це треба вкинути в воду й воно буде нечисте до вечора; по тому ж знову стане чистим.
- 33 Якби ж щось із них упало в якийсь глиняний посуд, то все, що в ньому, стане нечистим, і посуд треба розбити.
- 34 Всяка їжа, навіть коли хлюпне на неї така вода, буде нечиста; і всякий напій у якійнебудь такій нечистій посудині буде нечистим.
- 35 Усе, на що впаде щось із їхньої здохлятини, стане нечистим; піч або грубу треба знищити, бо вони нечисті, і нечисті вони вам будуть.
- 36 Тільки джерела та копанки, себто водозбірні, будуть чисті; а той, хто доторкнеться до їхньої падлини, буде нечистий.
- 37 Коли щось із їхнього падла впаде на посівне зерно, воно залишиться чистим.
- 38 А якщо б насіння було намочене в воді, й щось із падлини впаде на нього, то це стане нечистим.
- 39 Коли здохне якась скотина, що її можна вам їсти, той, хто доторкнеться її падла, буде нечистий до вечора.

- <sup>40</sup> Хто їстиме її падло, мусить випрати свою одіж, і буде нечистим до вечора; і хто нестиме її падло, мусить випрати свою одіж, і буде нечистим до вечора.
- <sup>41</sup> Кожне дрібне створіння, що совається по землі, то - гідь, не їсти його.
- <sup>42</sup> Нічого з того, що повзає на череві, чи з того, що совається на чотирьох чи багатьох ногах, тобто, ніякого дрібного створіння, що совається по землі, не їстимете, бо це гідота.
- <sup>43</sup> Не зогиджуйте себе нічим, що совається по землі, й не занечищуйте ним себе, бо через них ви могли б стати нечистими.
- <sup>44</sup> Я бо - Господь, Бог ваш; ви маєте ставати святими й бути святими, бо я - святий. Не опоганюйте себе ніяким дрібним створінням, що совається по землі.
- <sup>45</sup> Я бо, Господь, що вивів вас із Єгипетської землі, щоб бути вашим Богом; тож маєте бути святими, бо я святий.
- <sup>46</sup> Ось такий то закон про чотириногих і про птаство і про всяку живу тварину, що кишить у воді, і про всяку тварину, що совається по землі,
- <sup>47</sup> щоб розрізнати між нечистим і чистим, і між твариною, що можна її їсти, та твариною, що не можна їсти.»

## РОЗДІЛ: 12

**З**аговорив Господь до Мойсея, кажучи:

- <sup>2</sup> «Промов до синів Ізраїля таке: Коли жінка завагітніє й вродить хлоп'ятко, буде нечистою сім днів; як під час місячного спливу, буде нечистою.
- <sup>3</sup> А восьмого дня обріжуть крайню плоть у нього,
- <sup>4</sup> вона ж тридцять три дні нехай сидить у хаті, очищаючись від крові; ні до чого святого нехай не доторкається й до святині нехай не заходить, поки не сповняться дні очищення її.
- <sup>5</sup> Якщо вродить дівчатко, буде нечистою два тижні, як під час спливу; шістдесят шість днів сидітиме вдома, очищаючись від крові.
- <sup>6</sup> Як же сповняться дні очищення її, чи за сина, чи за доньку, принесе ягня-однолітка на всепалення та голубеня чи горлицю в жертву за гріх, до входу в намет зборів, священникові.
- <sup>7</sup> А він принесе їх перед Господа і відслужить за неї покуту, і вона очиститься від свого кровотоку. Такий закон щодо тієї, яка родить чи хлоп'ятко, чи дівчатко.
- <sup>8</sup> А коли не може спромогтися на ягнятко, то нехай візьме пару горлиць або пару голубенят; одне на всепалення, а друге на жертву за гріх. І відслужить священник за неї покуту, й вона стане чистою.»

## РОЗДІЛ: 13

**Г**осподь сказав Мойсеєві та Аронові:

- <sup>2</sup> «Коли хтось матиме на шкірі в себе на тілі опух чи прищ, чи білу пляму, що підозріла на проказу, нехай приведуть його до Арона, священника або до котрогось із його синів, священників.
- <sup>3</sup> Священик огляне загрожене місце, що на шкірі на тілі, і якщо волосся на ній побіліє, й само воно буде глибше, ніж шкіра на тілі, то це проказа: священник, оглянувши його, об'явить його нечистим.

- <sup>4</sup> А коли пляма на шкірі в нього на тілі біла, але не виглядає глибшою, ніж решта шкіри, і волосся не побіліло, нехай священник зачинить недужого на сім днів,
- <sup>5</sup> а на сьомий день огляне його, і як побачить, що рана залилась як була, не розкинулася по шкірі, нехай зачинить його знову на сім день.
- <sup>6</sup> Сьомого ж дня огляне його вдруге, і побачивши, що рана поблідла, і не розкинуло її по шкірі, об'явить його чистим; це тільки висип; нехай випере свою одіж, і буде чистий.
- <sup>7</sup> Коли ж висип, після того як священник оглянув його й об'явить чистим, такий розкинеться по шкірі, то нехай покажеться священникові вдруге,
- <sup>8</sup> а священник, оглянувши висип, побачить, що він розкинувся по шкірі, об'явить його нечистим; це проказа.
- <sup>9</sup> Коли на комусь покажеться щось підозріле на проказу, нехай приведуть його до священника.
- <sup>10</sup> Священник нехай його огляне, і як побачить білий опух на шкірі, і волосся на нім побіліло, й дике м'ясо на нарості,
- <sup>11</sup> то це давня проказа на шкірі, в нього на тілі, і священник об'явить його нечистим; не зачинятиме його, бо він нечистий.
- <sup>12</sup> Коли ж проказа розкинеться по шкірі так, що вкриє всю шкіру недужого з голови до ніг, куди б не глянули очі священника,
- <sup>13</sup> то священник, бачивши, що проказа вкрила все його тіло, об'явить чистим прокаженого: бо увесь побілівши, став він чистим.
- <sup>14</sup> Але, як тільки з'явиться на нім дике м'ясо, він буде нечистий;
- <sup>15</sup> священник же, як побачить дике м'ясо, об'явить його нечистим; бо дике м'ясо - нечисте: це проказа.
- <sup>16</sup> Коли ж би дике м'ясо змінилось і стало білим, то недужий мусить прийти до священника,
- <sup>17</sup> а священник, оглянувши його і побачивши, що воно стало білим, об'явить його чистим: він чистий.
- <sup>18</sup> Коли в когось буде боляк на шкірі та й загоїться,
- <sup>19</sup> але на місці чиряка з'явиться білий нарост або червоново-біла пляма, то такий має показатися священникові,
- <sup>20</sup> а священник, оглянувши й побачивши, що вона пройшла шкіру, й волос на ній взявся білим, об'явить його нечистим: це недуга прокази, що виникла на чиряку.
- <sup>21</sup> Коли ж, оглянувши його, священник побачить, що на ній нема білого волосся, і що вона не загніздилася глибше шкіри, ба навіть зблідла, нехай зачинить його на сім день;
- <sup>22</sup> і як пляма розкинеться по шкірі, то нехай священник об'явить його нечистим: це проказа.
- <sup>23</sup> Коли ж пляма залишиться, де була, не розкинеться, то це виразка від чиряка; нехай священник об'явить його чистим.
- <sup>24</sup> Або коли в когось на шкірі буде опік і виразка від опіку візьметься біло - червоною або білою плямою,
- <sup>25</sup> нехай священник її огляне, і як побачить, що волос на плямі побілів, і на вигляд вона глибша від шкіри, то це проказа, що виникла на опіку; нехай священник об'явить такого нечистим; це проказа.
- <sup>26</sup> А як, оглянувши її, священник побачить, що на плямі нема білого волосся, і що вона



не глибше шкіри, а навіть зблідла, нехай зачинить його на сім день,

<sup>27</sup> а на сьомий нехай огляне його, і коли пляма розкинулась по шкірі, об'явить його нечистим: це проказа.

<sup>28</sup> Коли ж пляма залишиться на своїм місці, не розкинеться по шкірі, ба навіть зблідне, то це виразка на опіку. Священик об'явить його чистим, бо то виразка на опіку.

<sup>29</sup> Коли в чоловіка чи в жінки буде якась рана на голові чи на підборідді,

<sup>30</sup> нехай священик її огляне, і як побачить, що вона на вигляд глибша від шкіри, і волос на ній жовтавий, тонкий, нехай об'явить таку людину нечистою: це парші, - то проказа на голові чи на підборідді.

<sup>31</sup> Коли ж, оглянувши запаршивілу болячку, священик побачить, що вона на вигляд не глибша від шкіри, але чорного волосся на ній нема, нехай зачинить зараженого паршами на сім день.

<sup>32</sup> А на сьомий огляне болячку, і як побачить, що парші розкинулись, і жовтавого волосу на них нема, і що на вигляд вони не глибше шкіри,

<sup>33</sup> нехай хворий поголиться, але паршів нехай не голить, і священик нехай зачинить його на сім день знову.

<sup>34</sup> А на сьомий огляне парші, і як побачить, що вони не розкинулись по шкірі і на вигляд не глибше шкіри, об'явить хворого чистим, і він, виправши свою одіж, буде чистим.

<sup>35</sup> Коли ж би після того, як хтось очиститься, стали розкидатися парші по шкірі,

<sup>36</sup> то і священик, оглянувши його й упевнившись, що парші розкинулись по шкірі, не має чого шукати жовтавого волоска: він нечистий.

<sup>37</sup> А коли, на його погляд, парші залишилися, де були, і на них поріс чорний волос, то парші вигоїлись, він чистий, і чистим нехай об'явить його священик.

<sup>38</sup> Коли на шкірі в якогось чоловіка чи жінки висипляться білясті плями,

<sup>39</sup> і священик, оглянувши їх, побачить на шкірі в них на і тілі блідаві, білясті плями, то це і лишай, що кинувся на шкірі; та людина чиста.

<sup>40</sup> Коли в когось повилазило на голові волосся, він - лисий, але він чистий.

<sup>41</sup> Коли волосся повилазило спереду на голові, він - лисий спереду, але чистий він.

<sup>42</sup> Коли ж на лисині на лобі або на лисині з боків буде біло-червонувата пляма, то це проказа, що висипала на лисині спереду чи ззаду;

<sup>43</sup> священик огляне його, і як побачить біло-червонуватий поріст на хворім місці на лисині спереду чи ззаду, подібний до прокази на шкірі на тілі,

<sup>44</sup> то такий прокажений - нечистий, і нечистим об'явить його священик; на голові в нього проказа.

<sup>45</sup> Хворий на проказу носитиме подерту одіж, (ходитиме) з розпущеним волоссям, він покриє підборіддя й гукатиме: Нечистий! Нечистий!

<sup>46</sup> Доки його недуга, він буде вважатися нечистим, бо він справді нечистий; насамоті мусить жити; геть поза табором буде його оселя.

<sup>47</sup> Якщо з'явиться проказна зараза чи то на одіжі вовняній, чи льняній,

<sup>48</sup> або на основі, або на вовняній чи льняній тканині, або на шкурі, або на чомусь із шкури,

<sup>49</sup> і так та зараза буде зеленувата або червонувата на одіжині, чи на шкурі, чи на основі, чи на тканині, чи на будь-чому зо шкури, то це - проказа; її конче показати священикові.

- <sup>50</sup> А священик, оглянувши заразу, замкне ту заражену річ на сім день.
- <sup>51</sup> Сьомого ж дня огляне він заразу, і коли побачить, що вона розслалася по одежині, чи по основі, чи по тканині, чи по шкурі, чи будь-яким виробі зо шкури, то це злаякісна проказа; на чім вона буде, - те нечисте.
- <sup>52</sup> Він мусить спалити ту одежину, ту основу, ту вовняну чи льняну тканину, чи що не було б шкурятяне, де буде зараза, бо це злаякісна проказа: мусить те на вогні спалити.
- <sup>53</sup> Коли ж священик огляне і побачить, що зараза не розкидається по одежині, чи по основі, чи по тканині, чи по будь-чому шкуряному,
- <sup>54</sup> він накаже, щоб випрали те, на чому зараза, та й замкне його знову на сім день,
- <sup>55</sup> і як після того, як його виперуть, він його огляне і побачить, що зараза на вид не змінилася, хоч і не розкинулася, то те, на чому вона, буде нечисте; в огні мусиш його спалити: розточене воно на лицевім або виворотнім боці.
- <sup>56</sup> Але якщо священик огляне й побачить, що місце, де зараза, після прання поблідло, він віддере його від одежини, чи від шкури, чи від основи, чи від тканини,
- <sup>57</sup> і як покажеться, що вона знову роз'ятриться чи на одежині, чи на основі, чи на тканині, чи на чім зі шкури, на вогні мусиш спалити те, на чому зараза.
- <sup>58</sup> Одежину ж, чи основу, чи тканину, чи шкуряне що, після того, як випереш, і зникне з них зараза, то треба випрати ще раз, і буде чисте.
- <sup>59</sup> Це закон про заразу на вовняній чи на льняній одежині, чи на основі, чи на чомусь із шкури, щоб (знати) як об'явити їх чистими або нечистими.»

## РОЗДІЛ: 14

**І** каже Господь Мойсеєві:

- <sup>2</sup> «Ось який буде закон для прокаженого: в день його очищення приведуть його до священика,
- <sup>3</sup> а священик нехай вийде за табір і огляне його, а як побачить, що проказа вигоїлась у прокаженого,
- <sup>4</sup> то звелить узяти для того, хто має очиститись, пару живих і чистих пташок, кедрового дерева, кармазину й іссопу.
- <sup>5</sup> Потім священик звелить зарізати одну пташку над глиняною посудиною з живою водою,
- <sup>6</sup> живу ж пташку візьме й разом із кедровим деревом і кармазином та іссопом умочить усе вкупі з живою пташкою в кров пташки, зарізаної над живою водою,
- <sup>7</sup> і бризне сім раз на того, хто має очиститись від прокази, і об'явить його чистим, а живу пташку випустить на волю в поле.
- <sup>8</sup> Той же, хто очищається, випере своє вбрання, поголить усе волосся на собі, викупається в воді, і буде чистим. І тоді можна буде йому знову ввійти в табір, але він мусить пробути зовні свого намету сім день.
- <sup>9</sup> На сьомий день він знову поголить усе своє волосся, поголить собі голову, бороду й брови, геть усе волосся на собі поголить, випере свою одіж і виміється в воді, і стане чистий.
- <sup>10</sup> А на восьмий візьме двоє ягнят без вади й одну овечку, однолітку, без вади, та три десятини ефи питльованої муки, змішаної з олією, і лог олії в офіру.
- <sup>11</sup> Все це й того, який очищається, священик, що очищає, поставить перед Господом

коло входу в намет зборів,

**12** і взявши одне ягня як жертву за відшкодування, з логом олії, принесе як коливальну жертву перед Господом.

**13** Він заріже ягня на тому місці, де ріжуть жертву за гріх і жертву всепалення, на святім місці; бо так жертва за гріх, як і жертва за відшкодування буде священникові: пресвята це річ.

**14** Потім священник візьме крові з жертви відшкодування та й помаже кінчик правого вуха в того, що має очиститись, і на великий палець правої руки і правої ноги його.

**15** Далі він візьме лог олії і, наливши собі на ліву долоню,

**16** вмочить свій правий палець в олію, що на лівій долоні, та й покропить нею сім раз перед Господом.

**17** З решти олії, що на долоні, покладе на кінчик правого вуха в того, кого очищає, і на великий палець правої руки й ноги його, поверх крові жертви відшкодування.

**18** Олію ж, що зостанеться на долоні, виллє на голову тому, хто очищається; так священник спокутує за нього перед Господом.

**19** А потім принесе священник жертву за гріх, щоб спокутувати нечистоту того, хто очищається, а наприкінці він заріже жертву всепалення.

**20** Принісши ж усе палення й офіру на жертovníку, священник спокутує за нього, і той стане чистий.

**21** А коли він убогий і нема в нього засобів, то нехай візьме одно ягня на жертву за провину - для коливання й для покути за себе - та десятину питльованої муки, змішаної з олією, на офіру, та лог олії,

**22** та пару горлиць або пару голубенят, за спромогою, і нехай буде одне на жертву за гріх, а друге на всепалення.

**23** І нехай принесе їх восьмого дня для свого очищення священникові, до входу в намет зборів перед Господа.

**24** Священник візьме ягня, що на жертву відшкодування, та лог олії й пожертвує їх, коливаючи ними вперед і назад перед Господом.

**25** Потім заріже ягня, що на жертву відшкодування, і, взявши з нього крові, накладе її на кінчик правого вуха в того, кого очищає, та на великий палець правої руки й ноги його.

**26** І зіллє священник собі на ліву долоню олії,

**27** та й правим пальцем покропить нею сім раз перед Господом.

**28** З олії ж, що зосталась у нього на долоні, положить на кінчик правого вуха в того, кого очищає, та на великий палець правої руки й ноги його, на місце крові жертви за провину.

**29** Решту ж олії, що в нього на долоні, виллє священник на голову тому, кого очищає, щоб спокутувати за нього перед Господом.

**30** А з горлиць або з голубенят, що на них спроможеться той, що має очиститись,

**31** одне принесе як жертву за гріх, друге ж на всепалення, крім офіри; і відбуде священник покуту за нього перед Господом.

**32** Це закон для того, хто хворий на проказу та без засобів, коли мусить очищатись.»

**33** І промовив Господь до Мойсея й Арона:

**34** «Як увійдете в Ханаан-землю, що оце дав я вам у посілість, і як наведу заразу прокази на якийсь дім у землі, що займете,

**35** то нехай власник хати прийде до священника й заявить: Щось немов проказа

показалось у мене в хаті.

<sup>36</sup> Тоді священик, поки ще ввійде оглядати заразу, накаже спорожнити хату, щоб не стало нечистим усе, що в хаті, а потім увійде її оглядати.

<sup>37</sup> І як, оглядаючи її, священик побачить заразу на стінах у хаті, немов зеленаві або рудаві западини, на вигляд глибші від стіни,

<sup>38</sup> нехай вийде з хати за двері й замкне її на сім день.

<sup>39</sup> А сьомого дня нехай повернеться й огляне знову, і як побачить, що зараза розкидається по стінах у хаті,

<sup>40</sup> накаже повиймати каміння, що на ньому зараза, та й викинути його поза місто, на нечисте місце;

<sup>41</sup> дім же накаже обшкрятати в середині з усіх боків, і вишкрятки висипати геть за містом, на нечисте місце.

<sup>42</sup> І нехай візьмуть іншого каміння й покладуть замість першого, й іншої глини, щоб потинькувати хату.

<sup>43</sup> Коли ж, після того як виймуть каміння та обшкрятують і потинькують хату, знову покажеться зараза та й стане розростатися в хаті,

<sup>44</sup> нехай прийде священик та й огляне; і коли побачить, що зараза поширилась по хаті, то це злоякісна проказа в хаті; хата - нечиста.

<sup>45</sup> Тоді нехай накаже хату зруйнувати, каміння, дерево й всю глину з неї, та й повиносити за місто, на нечисте місце.

<sup>46</sup> Хто б увійшов у хату ко-линебудь, як її замкнено, буде нечистий до вечора.

<sup>47</sup> А хто б у ній спав чи їв, мусить випрати свою одіж.

<sup>48</sup> Якщо священик повернеться й побачить, що зараза в хаті не розіслалася після того, як хату об-тиньковано, він об'явить її чистою, бо зараза вигоїлась.

<sup>49</sup> Тоді візьме він на очищення дому дві пташки, кедрового дерева, кармазину й іссопу,

<sup>50</sup> і заріже одну пташку над череп'яною посудиною з живою водою.

<sup>51</sup> Потім візьме кедрове дерево, іссоп та кармазин і живу пташку, умочить їх у кров зарізаної пташки й у живу воду та й покропить сім раз хату.

<sup>52</sup> І очистивши хату пташою кров'ю, свіжою водою, живою птицею, кедровим деревом, іссопом та кармазином,

<sup>53</sup> випустить живу пташку за місто в поле. Так спокутує за дім, і дім буде чистий.

<sup>54</sup> Це закон про всякі роди прокази, про парші,

<sup>55</sup> про заразу на одежі і на хатах,

<sup>56</sup> про нарости прищі й про білі плями,

<sup>57</sup> щоб навчити, коли що чисте й коли нечисте. Це закон про проказу.»

## РОЗДІЛ: 15

**Г**осподь сказав Мойсєєві й Аронові:

<sup>2</sup> «Промовте до синів Ізраїля і скажіть їм: Кожен, у кого буде течиво з тіла, через те течиво стане нечистим.

<sup>3</sup> Нечистота його буде в течиві його, чи його тіло випускає течиво, чи стримує його: в його течиві нечистота його.

<sup>4</sup> Всяке ложе, що на нього ляже течивий, буде нечисте, і всяка річ, що на неї сяде,

буде нечиста.

<sup>5</sup> Хто торкнеться об його ложе, мусить випрати свою одіж та обмитись у воді, і буде нечистим до вечора.

<sup>6</sup> Хто сяде на якусь річ, що на ній сидів течивий, мусить випрати свою одіж та обмитись у воді, і буде нечистим до вечора.

<sup>7</sup> Хто доторкнеться течивого, мусить випрати свою одіж та обмитись у воді і буде нечистим до вечора.

<sup>8</sup> Коли течивий плюне на чистого, цей мусить випрати свою одіж та обмитись у воді, і буде нечистим до вечора.

<sup>9</sup> Всяке сідло, що на нім їхав течивий, буде нечистим.

<sup>10</sup> Кожен, хто доторкнеться до чогоне-будь під ним, буде нечистим до вечора; хто таке нестиме, мусить випрати свою одіж та обмитись у воді, і буде нечистий до вечора.

<sup>11</sup> Той, до кого доторкнеться течивий, не обмивши в воді рук, мусить випрати свою одіж та обмитись у воді, і буде нечистий до вечора.

<sup>12</sup> Череп'яну посудину, що до неї доторкнеться течивий, треба розбити, і всяку посудину дерев'яну треба вимити в воді.

<sup>13</sup> Коли течивий видужає від течива, нехай одлічить сім день від видужання, випере свою одіж, виміється в текучій воді, і стане чистий.

<sup>14</sup> А на восьмий день нехай візьме пару горлиць або пару голубенят і принесе перед Господа до входу в намет зборів і віддасть їх священикові.

<sup>15</sup> Священик одне принесе в жертву за гріх, а друге в усепалення, і спокутує за нього перед Господом, за його течиво.

<sup>16</sup> Коли в когось стікає сім'я, мусить вимити в воді все тіло, і буде нечистий до вечора.

<sup>17</sup> Всяку одіж і всяку шкуру, що на неї впаде сім'я, треба випрати в воді, і вона буде нечистою до вечора.

<sup>18</sup> Коли чоловік, течивий сім'ям, ляже з жінкою, обоє мусять вимитись у воді і будуть нечисті до вечора.

<sup>19</sup> Коли жінка буде течива, тобто матиме місячну кровотечу, сім день буде тривати в своїй нечистоті; кожен, хто доторкнеться до неї, буде нечистий до вечора.

<sup>20</sup> Все, на що вона ляже в нечистоті своїй, буде нечистим, і все, на що сяде, буде нечистим.

<sup>21</sup> Кожен, хто торкнеться об її ложе, мусить випрати свою одіж і вимитись у воді, і буде нечистим до вечора.

<sup>22</sup> Кожен, хто торкнеться об якусь річ, що на ній вона сиділа, мусить випрати свою одіж, вимитись у воді, і буде нечистим до вечора.

<sup>23</sup> Коли хтось доторкнеться ліжка або якоїсь речі, на якій вона сиділа, буде нечистим до вечора.

<sup>24</sup> Якщо чоловік зляже з нею, й з її кровотоку перейде дещо на нього, то він буде нечистим сім день, і всяка постіль, що на неї він ляже, буде нечистою.

<sup>25</sup> Жінка, яка довгий час, поза звичайною порою місячних спливів, має кровотечу, що триватиме поза звичайний час, увесь час нечистоти своєї буде нечистою, як і під час спливу.

<sup>26</sup> Всяке ложе, що на нього вона ляже за всіх днів свого течива, буде для неї як ложе її спливу; і всяка річ, що на неї сяде, буде нечиста, як під час місячного спливу;

- <sup>27</sup> кожен, хто доторкнеться їх, буде нечистим; він мусить випрати свою одіж та вимитись у воді і буде нечистим до вечора.
- <sup>28</sup> А коли одужає від кровотечі, одлічить сім день, то й буде чиста;
- <sup>29</sup> а на восьмий візьме пару горлиць або пару голуб'ят і занесе їх священникові до входу в намет зборів.
- <sup>30</sup> Священик одне принесе в жертву за гріх, а друге в усепален-ня, і довершить за неї покуту перед Господом за її нечисте течиво.
- <sup>31</sup> Тож зробіть уважними синів Ізраїля щодо їхніх нечистот, щоб не померли через них, опоганюючи мою храмину, що серед них.
- <sup>32</sup> Ось такий закон про течивого, і про того, що в нього стікає сім'я і тим робить його нечистим,
- <sup>33</sup> і про ту, що нездужає від спливу, одне слово: про тих, у кого течиво, чоловік чи жінка, і про того, хто лежатиме з нечистою.»

## РОЗДІЛ: 16

- П**ісля смерти двох синів Аронових, що померли, як наближались до Господа,
- <sup>2</sup> Господь промовив до Мойсея й сказав до нього: «Повідай Аронові, братові твоєму, щоб не входив повсякчас у святиню, за завісу, перед віко, що на ковчезі; щоб не вмер, як я в хмарі з'являтимусь над віком.
- <sup>3</sup> От із чим мусить Арон входити в святиню: з бичком на жертву за гріх та з бараном на всепалення.
- <sup>4</sup> Він мусить надягати священний хитон із льону, льняні підштанки мають бути на ньому, мусить підперізуватися льняним поясом і в льняне завивало обгортати голову; це священні шати, і він їх надягне, вимивши спершу своє тіло і в воді.
- <sup>5</sup> А від громади синів Ізраїля візьме двох козлів на жертву за гріх та одного барана на всепалення.
- <sup>6</sup> І принісши бичка в жертву за свої гріхи та спокутувавши за себе й за дім свій,
- <sup>7</sup> Арон візьме обох козлів і поставить їх перед Господом при вході в намет зборів,
- <sup>8</sup> і кине про них жереб: один для Господа, а один для Азазела.
- <sup>9</sup> І приведе Арон козла, що на нього випав жереб для Господа, і принесе його в жертву за гріх,
- <sup>10</sup> а козла, на якого випав жереб для Азазела, поставить живого перед Господом, щоб справити на нім покуту і потім пустити його Азазелові в пустиню.
- <sup>11</sup> І приведе Арон бичка на жертву за свої гріхи і, спокутувавши за себе й за свій дім, заріже бичка в жертву за власні гріхи.
- <sup>12</sup> І візьме кадильницю, повну жару з жертовника зверху, перед Господом, і дві повні пригорщі пахучого, на-дрібно стовченого ладану, і понесе в середину за завісу і
- <sup>13</sup> посипле ладану на вогонь перед Господом, щоб кадильний дим вкрив віко, що на Свідощті, щоб він не вмер.
- <sup>14</sup> Потім візьме крові з бичка та й покропить пальцем (нею) на віко спереду, на схід сонця, а перед віком покропить пальцем сім раз кров'ю.
- <sup>15</sup> І заріже козла, що на жертву за гріх людей, і внесе кров його в середину за завісу й учинить з його кров'ю так само, як зробив із кров'ю бичка, - бризнувши нею на віко й перед віком
- <sup>16</sup> і так очистить святиню від нечистот синів Ізраїля й від проступків та всіх гріхів їхніх;

те ж саме вчинить із наметом зборів, що стоїть посеред них, серед нечистот їхніх.

**17** Та щоб у наметі зборів нікого не було, як (він) входить покутувати в святині, аж поки звідти не вийде, відправивши покуту за себе й за дім свій і за всю громаду синів Ізраїля.

**18** А як вийде до жертovníка, що перед Господом, то відправить на ньому покуту, взявши криви з бичка та з козла і поклавши її на роги жертovníка кругом з усіх боків

**19** та побризкавши нею сім раз з пальця; так він його очистить і освятить від нечистот синів Ізраїля.

**20** А як скінчить покуту за святиню, за намет зборів і за жертovníк, приведе Арон козла живого,

**21** і поклавши йому обидві руки на голову, визнає над ним усі беззаконня синів Ізраїля і всі переступи їхні, і всі гріхи їхні, і покладе їх козлові на голову та й випустить його за допомогою приготованого на те чоловіка в пустиню.

**22** І понесе козел на собі всі їхні беззаконня в землю безлюдну; і випустить він козла в пустиню.

**23** Тоді нехай Арон увійде в намет зборів, поздіймає льняні шати, що надягнув був, як увіходив у святиню, і складе їх там;

**24** виміє собі в воді тіло в святому місці, надягне знову свою одіж і, вийшовши, принесе всепалення за себе й усе-палення за народ, і відправить покуту за себе й за народ.

**25** А тук жертви за гріх воскурить на жертovníку.

**26** Той же, хто випустив Аззелові козла, випере свою одіж і виміє в воді собі тіло, і тоді зможе ввійти знову в табір.

**27** А бичка, що на жертву за гріх, і козла, що на жертву за гріх, кров яких внесено для покути в святиню, нехай винесуть геть поза табір та й сплять на вогні, шкури їхні, і м'ясо їхнє і кал їхній.

**28** Той же, хто палитиме їх, нехай випере свою одіж, виміє в воді собі тіло, і тоді можна буде йому ввійти до табору.

**29** Це буде вам установою віковічною: сьомого місяця, десятого дня місяця, маєте вмертвляти самих себе й нічого не робити, чи тубілець, чи чужинець, що пробуває між вами;

**30** в той бо день відправлятиметься покута за вас, щоб очистити вас; і будете чисті перед Господом від усіх ваших гріхів.

**31** Це день повного спочинку для вас, і ви мусите вмертвляти самих себе: це установка віковічна.

**32** Покуту ж відправлятиме священник, що його помазано й висвячено, щоб священнодіяв замість батька свого; він вдягатиметься в льняні шати, шати священні.

**33** Він покутуватиме за святиню й за намет зборів, і за жертovníк; і за священників і за всіх людей у громаді робитиме покуту.

**34** І буде це вам установою віковічною; раз на рік робитиметься покута за синів Ізраїля за всі гріхи їхні.» І зроблено було так, як Господь заповідав Мойсеєві.

## РОЗДІЛ: 17



**Г**осподь сказав Мойсеєві:

<sup>2</sup> «Промов до Арона й до синів його і до всіх синів Ізраїля, і скажи їм: Ось що заповідав Господь:

<sup>3</sup> Хто б то не був із дому Ізраїля, що заріже чи вола, чи вівцю, чи козу в таборі, або хто заріже поза табором,

<sup>4</sup> та не приведе його до входу в намет зборів, щоб принести в жертву Господеві перед храминою Господньою, той відповідатиме за пролиту кров; бо він пролив кров, і такий чоловік буде викорінений з-поміж свого люду.

<sup>5</sup> Це для того, щоб сини Ізраїля ті жертви, які різали звичайно в чистому полі, приносили Господеві, до входу в намет зборів, священникові, та щоб жертвували їх як мирні жертви Господеві.

<sup>6</sup> Священик покропить кров'ю жертovníк Госпо-день перед наметом зборів і воскурить тук як приємний запах на честь Господа.

<sup>7</sup> Тож не приноситимуть більш своїх жертв козлоногим (ідолам), що за ними блудно ходили. Це буде віковичною установою для них і для їхніх поколінь.

<sup>8</sup> Далі їм скажеш: Кожен чи з дому Ізраїля, чи з приходній, що перебуває між вами, як приносить всепалення або жертву,

<sup>9</sup> і не принесе її до входу в намет зборів, щоб там жертвувати її Господеві, такий чоловік викориниться з-поміж свого люду.

<sup>10</sup> Хто б то не був, чи з дому Ізраїля, чи з приходній, що пробувають між вами, що їстиме хоч яку б кров, - я повернусь проти того, що їстиме кров, і викориню його з-поміж його людей;

<sup>11</sup> бо в крові - життя тіла, і я вам дозволив уживати її на жертovníку в покуту за ваші душі, кров бо чинить покуту, оскільки в ній життя.

<sup>12</sup> Тим то й сказав я синам Ізраїля: ніхто з-поміж вас не сміє споживати крові, і приходень, що пробуває між вами, не сміє їсти крові.

<sup>13</sup> Хто б то не був, чи з синів Ізраїля, чи з при-ходнів, що перебувають серед вас, коли вполює якусь дичину, чи птицю, яку можна їсти, нехай вицідить кров її й засипле землею.

<sup>14</sup> Бо життя кожного тіла - це кров його; тим то й сказав я синам Ізраїля: Не їжте крові ні з якого тіла; а що кров то життя кожного тіла, то хто б її не їв - викориниться.

<sup>15</sup> Кожен, хто їстиме або здохлятину, або розірване звірем, чи то буде тубілець, чи приходень, нехай випере свою одіж і вмиється в воді; він буде нечистим до вечора; тоді ж стане чистим.

<sup>16</sup> Коли ж не випере й не вмиється ввесь, нестиме гріх свій.»

## РОЗДІЛ: 18

**Г**осподь сказав Мойсеєві:

<sup>2</sup> «Промов до синів Ізраїля і скажи їм: Я - Господь, Бог ваш.

<sup>3</sup> Не робіть так, як робиться в Єгипетській землі, де ви жили, і як водиться в Ханаан-землі, куди вас веду, не робіть, і за їхніми законами не живіть.

<sup>4</sup> Мої веління виконуйте й мої закони пильнуйте, щоб згідно з ними чинити: я Господь-Бог ваш.

<sup>5</sup> Тож пильнуйте мої закони і мої ухвали; а тому, хто їх виконує, дають життя. Я - Господь!

- <sup>6</sup> Ніхто нехай не наближається ні до якої близької родички, щоб відкрити наготу її: Я - Господь.
- <sup>7</sup> Ні батька свого, ані матері своєї нагоди не відкриватимеш; вона мати твоя, нагоди її не смієш відкривати.
- <sup>8</sup> Нагоди жінки батька твого не відкриватимеш: то батька твого нагота.
- <sup>9</sup> Нагоди твоєї сестри, дочки твого батька, або дочки твоєї матері, що народилась удома чи поза ним, - не відкриватимеш їхньої нагоди.
- <sup>10</sup> Ти не будеш відкривати нагоди дочки твого сина або дочки твоєї дочки, бо це нагота твоя.
- <sup>11</sup> Нагоди дочки твоєї мачухи, що народилась від твого батька, та вона ж тобі сестра, - не відкриватимеш.
- <sup>12</sup> Нагоди сестри твого батька не відкриватимеш; вона родичка батька твого.
- <sup>13</sup> Нагоди сестри матері твоєї не відкриватимеш, бо вона родичка матері твоєї.
- <sup>14</sup> Нагоди брата батька твого не відкриватимеш, тобто до жінки його не смієш наближатися: вона тітка тобі.
- <sup>15</sup> Нагоди невістки твоєї не відкриватимеш: вона жінка сина твого, не відкриватимеш нагоди її.
- <sup>16</sup> Нагоди жінки брата твого не відкриватимеш: це нагота брата твого.
- <sup>17</sup> Нагоди молодиці й дочки її не відкриватимеш; дочки в сина її і дочки в її дочки не братимеш, щоб відкривати наготу її: вони родички твої; це було б кровозмішання.
- <sup>18</sup> Не братимеш собі жінчиної сестри за жінку як наложницю, щоб із нею мати зносини за життя жінки, відкриваючи її наготу, побіч нагоди жінки твоєї за життя її.
- <sup>19</sup> Ні до якої жінки під час її місячної нечистоти не наближатимешся, щоб відкрити наготу її.
- <sup>20</sup> З жінкою ближнього твого не сходитимешся, щоб не осквернитися з нею.
- <sup>21</sup> Нікого з потомства твого не даси в жертву на вогні Молохові, і не сквернитимеш імени Бога твого: я - Господь!
- <sup>22</sup> З чоловіком не сходитимешся, як сходишся з жінкою: це гидота.
- <sup>23</sup> Ні з ніякою скотиною не зійдешся, щоб не осквернитися з нею; молодиця нехай не стає перед скотиною, щоб спаруватися: це огида.
- <sup>24</sup> Не скверніться нічим цим; бо тим усім осквернилися народи, що оце виганяю з-перед вас.
- <sup>25</sup> І як осквернилася земля, я покарав її за її провину, й вона виблювала своїх мешканців.
- <sup>26</sup> Ви ж пильнуйте моїх законів і моїх присудів, і не чиніть ніякої з отих гидот, - ні тубільці, ні прихідні, що перебувають серед вас;
- <sup>27</sup> усі бо оті гидоти чинили люди цієї землі, що були перед вами, і земля осквернилась.
- <sup>28</sup> І тим робом земля не виблює вас за те, що скверните її, як виблювала народи, що були перед вами.
- <sup>29</sup> Кожен бо, хто допуститья якоїсь із тих гидот, — кожен такий буде викорінений з-поміж людей своїх.
- <sup>30</sup> Тож допильновуйте моїх заповідей, щоб не виконували якогось з отих мерзенних звичаїв та щоб не осквернились ними: я - Господь, Бог ваш.»

**Г**осподь сказав Мойсеєві:

**2** «Промов до всієї громади синів Ізраїля і скажи їм: Святими ви мусите бути, бо я - святий, Господь, Бог ваш.

**3** Кожен шануватиме свого батька й матір свою, і субот моїх пильнуватимете; я - Господь, Бог ваш.

**4** Не звертайтеся до ідолів, і литих божків собі не робіть; я - Господь, Бог ваш.

**5** Як приноситимете Господеві мирну жертву, приносьте її так, щоб досягнути його ласку.

**6** Вам можна буде її їсти того самого дня, коли принесете її, і другого дня; а що зостанеться на третій день, треба спалити на вогні.

**7** Коли ж би хто усе таки їв її на третій день, то тому що вона зіпсувалась, не була б (бого) вгодною.

**8** Якби хтось її їв, узяв би на себе провину, бо збезчестив би річ, посвячену Господеві, - він викоринився б з-поміж людей своїх.

**9** Коли справлятимете жнива на вашій землі, то не дожинатимеш аж до країв поля і не збиратимеш колосся, що попадало.

**10** Так само з виноградинка твого не збиратимеш грон до останнього, і грона, що попадали, не підбиратимеш; для вбогого й приходня покинеш їх. Я - Господь, Бог ваш.

**11** Не крадіть, не брешіть, не ошукуйте один одного.

**12** Не присягайте іменем моїм ложно; бо так зневажиш ім'я Бога твого: я - Господь.

**13** Не визискуй ближнього твого й не грабуй. Не затримуй у себе наймитової платні до ранку.

**14** Не проклинай глухого, а перед сліпим не клади нічого, об що він міг би спіткнутись; бійся Бога: я - Господь.

**15** Не чинитимете несправедливости на суді; не потуратимете вбогому, але й не зважатимете на багатого: по правді судитимеш твого ближнього.

**16** Не ходитимеш обмовляти поміж земляків твоїх і не будеш байдужим, як буде в небезпеці твій сусід: я - Господь.

**17** Не будеш ненавидіти брата твого в твоїм серці; докориш щиро ближньому твоєму, щоб не взяти на себе його гріха.

**18** Не будеш мститися і не будеш злопам'ятним супроти твоїх земляків. Любитимеш ближнього твого, як самого себе: я - Господь.

**19** Установ моїх пильнуйте: не спаровуватимеш твоєї скотини з двох порід: не засіватимеш твоєї ниви мішаним насінням, і не вдягатимешся в одягу з двоякої тканини.

**20** Коли якийсь чоловік зійдеться з жінкою, а вона повірена рабиня іншого, але не відкуплена, ані не випущена на волю, нехай буде покараний, та не на смерть, бо вона не вільна.

**21** Він мусить принести Господеві до входу в намет зборів як жертву за провину барана,

**22** а священик бараном за провину відправить покуту перед Господом за нього, за гріх, що допустився, і проститься йому гріх, що ним згрішив.

**23** Як увійдете в країну й понасаджуєте всілякого овочевого дерева, то вважатимете їхні овочі нечистими; три роки будуть вони для вас нечисті, не можна їх їсти.

**24** А на четвертий рік усе, що на них вродиться, буде святе, на хвалу Господеві.

- 25** Аж п'ятого року можете їсти плоди з них, і тим робом матимете більший врожай; я - Господь Бог ваш.
- 26** Не їстимете м'яса з кров'ю; не будете ворожити, ані чаклувати.
- 27** Не підстригатимете кругом на голові волосся, і не обтинатимете країв вашої бороди.
- 28** Не робитимете заради мерця нарізок на вашому тілі, ані не знакуватимете себе; я - Господь.
- 29** Не збезчещуй дочки твоєї, віддаючи її розпусті; щоб і країна не розпустувала та не сповнилася соромними ділами.
- 30** Субот моїх пильнуйте, і перед святинєю моєю благоговійте: я - Господь.
- 31** Не вдавайтесь до заклиначів мертвих та до знахурів по пораду не ходіть, щоб не осквернитись вам ними; я - Господь, Бог ваш.
- 32** Перед сивим волосом мусиш підвестись і особу старого шанувати; і боятимешся Бога твого: я - Гоподь.
- 33** Коли якийсь приходень перебуває в вашім краю з вами, не гнобїть його.
- 34** Приходень, що перебуває між вами, буде для вас як земляк посеред вас; любитимеш його, як себе самого, приходнями бо ви були в землі Єгипетській. Я - Господь, Бог ваш.
- 35** Не кривдитимете на суді, в мірі, в вазі, в мірках.
- 36** Вага вірна, тягарці вірні, ефа вірна й гін вірний буде в вас: я - Господь, Бог ваш, що вивів вас із землі Єгипетської.
- 37** Тож пильнуватимете всіх моїх установ і всіх моїх присудів, і виконуватимете їх: я - Господь.»

## РОЗДІЛ: 20

**Г**осподь сказав Мойсеєві:

- 2** «Ти до синів Ізраїля промовиш: Хто з синів Ізраїля чи приходнів, що перебувають в Ізраїлі, дасть когось із свого потомства Молохові, покарати його смертю; його земляки нехай поб'ють його камінням.
- 3** Я звернусь проти такого чоловіка й викоріню його з-поміж людей його; бо він із дітей своїх оддав Молохові, осквернивши мою святиню та збезчестивши моє ім'я.
- 4** А коли земляки заплющать очі на того чоловіка, як віддаватиме когось із дітей своїх Молохові, і не схочуть його вбити,
- 5** я зверну моє лице проти нього й проти роду його й з-поміж його люду викоріню його та всіх, що розпустували слідом за ним, щоб розпустувати за Молохом.
- 6** Хто звернеться до заклиначів мерців і знахурів, щоб слідом за ними блудувати, я звернуся проти нього й викоріню його з-поміж його люду.
- 7** Ви ж освячуйте себе і будете святими, бо я - Господь, Бог ваш.
- 8** Ви пильнуватимете установ моїх і виконуватимете їх; я - Господь, що освячую вас.
- 9** Хто проклинає свого батька чи свою матір, того мусять покарати смертю; він кляв свого батька й свою матір, тож кров його нехай упаде на нього.
- 10** Хто чужоложить із жінкою ближнього свого, на смерть мусять бути скарані і перелюбець і перелюбка.
- 11** Той, хто сходитиметься з батьковою жінкою, наготу свого батька відкрив він; обоє мусять бути скарані смертю; кров їхня на них.

- 12** Хто зійшовся б із невісткою своєю, смертю мусять покарати їх обоє; кровозмішання вчинили; кров їхня на них.
- 13** Коли чоловік зійдеться з чоловіком так, як із жінкою, обидва вчинили гидоту; смертю мусять їх покарати; кров їхня на них.
- 14** Хто бере собі за жінку дочку й матір її - це ганьба; вогнем нехай спалять його й їх, щоб не було такої ганьби серед вас.
- 15** Чоловік, що спарується зо скотиною, мусить бути скараний на смерть; а скотину треба вбити.
- 16** Коли жінка наблизиться до якоїсь скотини, щоб злучитися з нею, мусиш убити жінку й скотину; вони мусять згинуть; кров їхня нехай упаде на них.
- 17** Коли чоловік візьме свою сестру, дочку батька свого або дочку матері своєї, та й побачить наготу її, а вона побачить наготу його, мерзота це; їх обох треба викорінити перед очима людей свого народу; наготу своєї сестри відкрив, мусить понести кару за гріх свій.
- 18** Коли чоловік зійдеться з жінкою в час її спливу і, оголивши наготу її, відкриє її течиво, і вона відкриє свою кровотечу, обох їх викорінити з-поміж людей їхніх.
- 19** Наготи сестри матері твоєї й сестри батька твого не відкриватимеш; бо це - обнажувати свою родичку; вони понесуть кару за гріх їхній.
- 20** Коли хтось зійдеться з тіткою своєю, наготу дядька свого відкрив він; понесуть кару за гріх свій, бездітними помруть.
- 21** Коли хтось візьме жінку брата свого - це огида; наготу брата свого відкрив, бездітними будуть.
- 22** Пильнуйте всіх моїх установ й усіх моїх присудів, і виконуйте їх, і не виблює вас земля, куди веду вас жити.
- 23** Не наслідуйте звичаїв народів, що їх прожену з-перед вас, бо тому що вони чинили все те, то вони й стали мені гидкими.
- 24** Вам же кажу я: ви заволодієте їхньою землею; я вам даю її в посілість, землю, що тече молоком і медом; я, Господь, Бог ваш, що відрізняв вас від інших народів.
- 25** Ви мусите відрізняти тварину чисту від нечистої, птаство чисте від нечистого, і не сквернити себе твариною, чи птицею, нічим, що повзає по землі, і що я вказав вам як нечисте.
- 26** Тож будете мені святими, бо святий я, Господь, що відрізняв вас від народів, щоб ви були моїми.
- 27** Чоловік або жінка, що будуть викликати мертвих або відьмувати, мусять бути скарані на смерть; камінням нехай поб'ють їх; кров їхня упаде на них.»

## РОЗДІЛ: 21

**Г**осподь сказав Мойсеєві: «Промов до священиків, Аронових синів, і скажи їм: ніхто з них нехай не осквернює себе померлим із своїх людей,

**2** хібащо то буде близька родина його, як от мати його, батько його, син його, дочка його, брат: його,

**3** сестра його - дівиця, що перебуває при нім, що ще не мала чоловіка; задля неї може осквернитись.

**4** Як він жонатий, то не сміє осквернитися померлим з рідні, опоганюючи себе;

**5** вони не вистригатимуть лисини на голові в себе, і краю борід своїх не

підгтригатимуть, і на тілі в себе не робитимуть нарізок.

<sup>6</sup> Святими будуть перед своїм Богом і не плюгавитимуть імени Бога свого, бо вони приносять вогняні жертви Господеві, хліб Бога свого, тож і мусять бути святими.

<sup>7</sup> Повії або знеславленої не братимуть собі за жінку; відпущеної чоловіком теж не братимуть; бо священник посвячений Богові своєму.

<sup>8</sup> Ти будеш уважати його за святого, бо він приносить хліб Бога твого; святим він буде для тебе, бо святий я, Господь, що освячую вас.

<sup>9</sup> Коли дочка котрогось священника обезчестить себе розпустою, вона тим знеславить батька свого; вогнем таку спалити.

<sup>10</sup> А священник, верховний між своїми братами, той, що на голову його злито миро, і що дана йому власть зодягатися в священні шати, не повинен тримати свого волосся розпущеним, роздирати на собі одежі,

<sup>11</sup> ні наближатися до жадного мерця; навіть ради батька чи матері своєї не буде оскверняти себе.

<sup>12</sup> Нехай не виходить зо святині, щоб не осквернити святині Бога свого, бо посвячення миром, яким був помазаний для Бога свого, на нім; я - Господь.

<sup>13</sup> Дівицю візьме собі за жінку.

<sup>14</sup> Вдовицю, відпущену, знеславлену і розпусницю - цих не братиме, - тільки дівицю зо свого народу мусить узяти собі за жінку;

<sup>15</sup> і таким робом не знеславить свого потомства серед народу свого, я бо - Господь, що освячую його.»

<sup>16</sup> Господь сказав Мойсеєві:

<sup>17</sup> «Промов до Арона так: Ніхто з твого покоління, в прийдешніх родах їхніх, що матиме будь-яку ваду на тілі, нехай не приступає, щоб приносити хліб Бога свого;

<sup>18</sup> ніхто бо, що матиме якусь ваду, нехай не приступає, як от сліпий, чи кульгавий, чи кирпатий, чи нечумазний;

<sup>19</sup> або такий, у кого переламана нога, чи переламана рука;

<sup>20</sup> чи горбатий, чи кволий, чи з більмом на очах, чи коростявий, чи лишаю-ватий, чи з ушкодженими ядрами.

<sup>21</sup> Ніхто з роду Арона священника, що матиме яку ваду, не може приступити, щоб приносити вогняні жертви Господеві; він має ваду - не приступатиме, щоб приносити хліб Бога свого.

<sup>22</sup> їсти він може хліб Бога свого, себто з пресвятих і святих дарів.

<sup>23</sup> Але підходити до завіси й наближатись до жертовника він не сміє, бо має ваду на собі; тож нехай не осквернює святині моєї: я бо - Господь, що освячую їх.»

<sup>24</sup> Переказав Мойсей усе це Аронові, синам його й усім ізраїльтянам.

## РОЗДІЛ: 22

**Г**осподь сказав Мойсеєві: 2: «Скажи Аронові й синам його, щоб поважали святі речі, що їх сини Ізраїля посвячують мені, та щоб не сквернили імени святого мого: я - Господь.

<sup>3</sup> Тож скажи їм: Хто б то не був у ваших поколіннях, кожен із ваших нащадків, що з нечистотою на собі приступить до святих речей, посвячених від синів Ізраїля Господеві, той викориниться з-перед мого обличчя: я - Господь.

<sup>4</sup> Ніхто з Аронових нащадків, що буде прокажений або течивий, не їстиме святих

приносів, поки не стане чистим; а й той, що доторкнеться когось, що занечистився від трупа, або такого, в кого стікає сім'я,

<sup>5</sup> або такого, що доторкнеться повзуна чи людини, що можуть зробити його нечистим хоч якою б там нечистотою;

<sup>6</sup> хто цього доторкнеться, буде нечистим до вечора, й не можна йому їсти святих речей, хібащо вимийється в воді.

<sup>7</sup> А зайдє сонце, то стане чистим, і можна йому буде потім їсти святі речі, бо то харч його.

<sup>8</sup> Здохлятину й те, що розірве звір, не їстиме, щоб не осквернитись тим. Я - Господь.

<sup>9</sup> Нехай виконують мої веління, щоб не взяти на себе гріха в цьому та щоб не вмерти, осквернюючи їх: я - Господь, що освятив їх.

<sup>10</sup> Хто неуправнений, не їстиме святого; комірник або наймит священика не їстиме святого.

<sup>11</sup> Коли ж священик купить раба за свої гроші, той може їсти в нього, і ті, що народжуються в його домі, можуть їсти з його хліба.

<sup>12</sup> Дочка священика, що вийде заміж за мирянина, не може вже більш їсти святих приношень.

<sup>13</sup> Коли ж би дочка священика повдовіла чи була відпущена чоловіком бездітна, і вернулася у домівку батька свого, батьківський хліб, як замолоду, можна їй їсти; зо сторонніх же ніхто не може його їсти.

<sup>14</sup> Коли хтось ненароком з'їсть святе, нехай віддасть священикові, додавши п'ятину поверх того.

<sup>15</sup> Нехай (священики) не осквернюють святих речей, що сини Ізраїля приносять Господеві,

<sup>16</sup> і не вводять їх у гріх, який треба б спокутувати, коли б їли ці святі приноси. Я бо Господь, що освячую їх.»

<sup>17</sup> Каже Господь Мойсеєві:

<sup>18</sup> «Промов до Арона й до синів його та до всіх синів Ізраїля, і скажи їм: Коли, хоч хто б він був з дому Ізраїля, чи з приходнів в Ізраїлі, схоче принести жертву, чи з якоїсь обітниці, чи з доброї волі, як то звичайно приносять Господеві всепалення,

<sup>19</sup> то щоб бути угодним, мусить принести самця, без вади, зо скотини, чи з овець, чи з кіз.

<sup>20</sup> Нічого, що має якийсь ґандж, не приноситиме, бо не буде вам угодним Богові.

<sup>21</sup> І коли хтось приносить мирну жертву Господеві, щоб виконати обітницю або як принос добровільний, зо скоту чи з овець, то, Щоб бути угодною, жертва мусить бути без ґанджу; ніяк не може бути на ній жадної вади.

<sup>22</sup> Сліпого, чи скаліченого, чи уломного, чи болячкуватого, чи коростявого, чи запаршивілого, - таких не приноситимете Господеві і не подаватимете їх як вогняну жертву на жертвник.

<sup>23</sup> Бика або вівцю, що буде нечумазне, з уломним носом і зо скороченим хвостом, можеш принести як добровільний дар; але як обітниця воно невгодне.

<sup>24</sup> Тварини, в якої ядра роздавлені, або розтовчені, або вирвані, або вирізані, не приноситимете Господеві; таких приношень у вашім краю не робитимете,

<sup>25</sup> ані з рук чужинців не прийматимете таких пожертв, щоб їх приносити вашому Богу як поживу, бо вони уломні, і з вадою не будуть для вас угодні.»

<sup>26</sup> Сказав Господь Мойсеєві:



- <sup>27</sup> «Теля, чи ягня, чи козеня, як уродиться, нехай пробуде сім день при матері своїй; з восьмого ж дня і потім буде угодним на вогняну жертву Господеві.
- <sup>28</sup> Чи то корову, чи вівцю не будете різати одного дня з її маленьким.
- <sup>29</sup> Коли жертвуватимете подячну жертву Господеві, жертвуйте так, щоб була боговгод-на від вас.
- <sup>30</sup> Того самого дня треба її з'їсти, не залишайте нічого до ранку. Я - Господь.
- <sup>31</sup> Пильнуйте мої заповіді й виконуйте їх; Я - Господь.
- <sup>32</sup> Ви не сквернитимете імени мого святого, щоб я святився серед синів Ізраїля. Я - Господь, що освячую вас,
- <sup>33</sup> що вивів вас із Єгипетської землі, щоб бути вам Богом. Я - Господь.»

## РОЗДІЛ: 23

**Г**осподь сказав Мойсеєві:

- <sup>2</sup> «Промов до синів Ізраїля й скажи їм: Празники Господні, за яких ви скликатимете святі збори, - ось вони, мої празники.
- <sup>3</sup> Шість день можна працювати, а сьомого дня - субота цілковитого спочинку, святих зборів; ніякого діла не робитимете; спочинок це для Господа по всіх оселях ваших.
- <sup>4</sup> Ось празники Господні, святі збори, що їх скликатимете в свій час.
- <sup>5</sup> Першого місяця, чотирнадцятого дня місяця, над вечір, Пасха Господня.
- <sup>6</sup> А п'ятнадцятого дня того ж місяця свято опрісноків на честь Господа; сім день їстимете опрісноки.
- <sup>7</sup> Першого дня будуть у вас святі збори, ніякої тяжкої роботи не робитимете.
- <sup>8</sup> Сім днів приноситимете вогняні жертви Господеві, а сьомого дня (будуть) святі збори; ніякої тяжкої роботи не робитимете.»
- <sup>9</sup> І сказав Господь до Мойсея:
- <sup>10</sup> «Промов до синів Ізраїля і скажи їм: Як увійдете в землю, що оце хочу вам дати, і там жатимете жниво, то принесете сніп, первоплід ваших жнив, священикові,
- <sup>11</sup> а він принесе його перед Господа, щоб зробити вас угодними йому; принесе він його другого дня після суботи.
- <sup>12</sup> Ви ж у той день, як будете приносити снопа, жертвуватимете у всепалення Господеві ягня, без вади, однолітка,
- <sup>13</sup> а в офіру йому - дві десятини питльованої, змішаної з олією, муки - як вогняну жертву на приємний запах Господеві, а на питну жертву йому - чверть гіна вина.
- <sup>14</sup> Ні хліба, ні праженого зерна, ні сирого зерна не їстимете аж до самісінького того дня, поки не принесете дар вашому Богу; це установа віковична для ваших поколінь і у всіх оселях ваших.
- <sup>15</sup> Від другого дня після суботи, себто від дня, коли принесете як і коливальну жертву снопа, полічите собі сім повних тижнів,
- <sup>16</sup> і полічивши аж до другого дня після сьомої суботи п'ятдесят днів, принесете нову офіру Господеві.
- <sup>17</sup> Із ваших осель ви принесете два хліби як жертву на коливання, з двох десятин питльованої муки; нехай будуть спечені на заквасі як первоплід Господеві.
- <sup>18</sup> І принесете з хлібом семеро ягнят без вади, однолітків, та одного бичка й двох баранів; вони будуть на всепалення Господеві; а з ними офіру на питну жертву - як

вогняну жертву, як приємний запах Господеві.

**19** Ви принесете одного козла на жертву за гріх і двоє ягнят однолітків на мирну жертву;

**20** а священик принесе їх разом із хлібним первоплодом у коливальну жертву перед Господом, їх присвятити Господеві на користь священика.

**21** Того ж самого дня скличте святі збори; і вони святими будуть для вас; ніякої тяжкої роботи не робитимете; це установа віковична в усіх оселях ваших для поколінь ваших.

**22** Як збиратимеш жниво на своїй землі, не дожинатимеш країв твоєї ниви, і не будеш підзбирувати колосків після жнив; убогому та приходневі їх залишиш. Я - Господь, Бог ваш.»

**23** Господь сказав Мойсеєві:

**24** «Промов до синів Ізраїля так: Перший день сьомого місяця буде для вас великим пам'ятковим відпочинком, під гру святкових труб, із святими зборами.

**25** Ніякої тяжкої роботи не робитимете, принесете вогняні жертви Господеві.»

**26** Господь сказав Мойсеєві:

**27** «Десятий день сьомого місяця буде днем покути; святі збори будуть у вас, ви будете вмертвляти самих себе й приносити вогняні жертви Господеві.

**28** Не робитимете ніякої роботи в той день, бо це день покути, щоб спокутувати за вас перед Господом, Богом вашим.

**29** Тим то кожен, хто не вмертвлятиметься в той день, викоріниться з-поміж людей своїх.

**30** Кожен, хто того дня робитиме якесь діло, вигублений буде мною з-поміж людей його.

**31** Ніякої роботи не робитимете: установа віковична для ваших нащадків у всіх оселях ваших.

**32** Це цілковитий відпочинок для вас; ви будете вмертвляти самих себе; дев'ятого дня того місяця ввечорі, від вечора до вечора, будете цілком спочивати.»

**33** І сказав Господь Мойсеєві:

**34** «Промов до синів Ізраїля так: П'ятнадцятого дня цього сьомого місяця - свято кучок, сім день, на честь Господа.

**35** Першого дня будуть святі збори. Ніякої тяжкої роботи не робитимете.

**36** Сім день приноситимете вогняні жертви Господеві; восьмого дня будуть у вас святі збори, і спалюватимете вогняні жертви Господеві; це врочисте зібрання; ніякої тяжкої роботи не робитимете.

**37** Ось такі празники Господні, що в них скликатимете святі збори, щоб приносити вогняні жертви Господеві: всепалення, офіру, кров'яну жертву і питну жертву, кожену в свій день,

**38** крім субот Господніх, і крім дарів ваших, і крім усіх обітниць ваших, і крім усіх добровільних приношень ваших, що схочете дати Господеві.

**39** А п'ятнадцятого дня сьомого місяця, як позбираєте врожай із землі, святкуватимете свято Господнє протягом сімох днів; першого дня буде цілковитий відпочинок, і восьмого дня цілковитий відпочинок.

**40** Першого дня виберете собі найпишніших плодів із дерев, пальмового віття, гілля густолистих дерев, і верболозу, що над бурчаками, і веселитиметесь перед Господом, Богом вашим, сім день.

- <sup>41</sup> Тож так святкуватимете його як свято на честь Господа, сім день щороку; установа віковична для ваших поколінь; сьомого місяця святкуватимете його.
- <sup>42</sup> У кучках житимете сім день; кожен тубілець із Ізраїля житиме в кучках,
- <sup>43</sup> щоб нащадки ваші знали, що в кучках оселив я синів Ізраїля, як вивів їх із Єгипетської землі, я - Господь, Бог ваш.»
- <sup>44</sup> І Мойсей об'явив синам Ізраїля свята Господні.

## РОЗДІЛ: 24

**П**ромовив Господь до Мойсея:

- <sup>2</sup> «Накажи синам Ізраїля, щоб принесли тобі чистої олії з розчавлених оливок для світильника, щоб тримати лампи засвіченими повсякчасно.
- <sup>3</sup> Арон поставить його ззовні завіси завіту в наметі зборів, щоб з вечора до ранку горів перед Господом повсякчасно. Це повсякчасний закон для ваших нащадків.
- <sup>4</sup> На щирозолотому свічнику він порозставляє лампадки, які горітимуть повсякчасно перед Господом.
- <sup>5</sup> Візьмеш питльованої муки та й спечеш із неї дванадцять коржів, дві десятини ефи кожний,
- <sup>6</sup> і покладеш їх у два ряди, по шість до ряду, на чистому столі перед Господом;
- <sup>7</sup> а на кожен ряд покладеш чистого ладану, що буде на хлібі як пахощі на спалення перед Господом.
- <sup>8</sup> Що кожної суботи наготовлятимуть його перед Господом, повсякчасно, як віковичний союз від синів Ізраїля.
- <sup>9</sup> Він (хліб) буде Аронові й синам його, й вони їстимуть його на святому місці, бо, як пресвята річ із вогняних жертв Господеві, належитьс'я йому по віковичному праву.»
- <sup>10</sup> Раз зайшов між синів Ізраїля один, що його мати була ізраїльтянкою, а батько єгиптянином, то зчинилась у таборі суперечка між сином ізраїльтянки та одним ізраїльтянином.
- <sup>11</sup> І став син ізраїльтянки хулити ім'я (Господа) і клясти його. І приведено його до Мойсея. Мати ж його звалась Шеломіт, дочка Діврі, з покоління Дана.
- <sup>12</sup> І віддано його під сторожу, поки Мойсей не об'явить їм, що валить Господь.
- <sup>13</sup> І Господь сказав Мойсеєві:
- <sup>14</sup> «Виведи богохульника поза табір, і нехай усі, хто чув, покладуть свої руки йому на голову, і нехай уся громада його каменує.
- <sup>15</sup> До синів же Ізраїля промовиш: Хоч хто б то був, що клястиме Бога свого, понесе кару за свій гріх.
- <sup>16</sup> Хто хулить ім'я Господнє, того скарати смертю, вся громада нехай каменує його; чи приходень, чи тубілець, як хулитиме ім'я, мусить умерти.
- <sup>17</sup> Хто вбив би на смерть яку людину, його треба скарати смертю.
- <sup>18</sup> Хто вб'є яку скотину, мусить за неї віддати, скотину за скотину.
- <sup>19</sup> Хто зранить свого ближнього, - що вчинив він, те й йому нехай учинять.
- <sup>20</sup> Перелом за перелом, око за око, зуб за зуб; яке ушкодження він заподіяв людині, такого нехай завдадуть йому.
- <sup>21</sup> Хто вб'є скотину, мусить за неї повернути; хто вб'є людину, мусить бути скараний смертю.

<sup>22</sup> Одно право буде в вас, так для приходня, як і для тубільця; я бо - Господь, Бог ваш.»

<sup>23</sup> І коли Мойсей об'явив це синам Ізраїля, вони вивели богохульника поза табір та й укаменували його. І вчинили сини Ізраїля так, як заповідав Господь Мойсеєві.

## РОЗДІЛ: 25

**Г**осподь сказав Мойсеєві на Синай-горі:

<sup>2</sup> «Промов до синів Ізраїля й скажи їм: Як прийдете в край, що я вам хочу дати, то нехай земля спочиває свою суботу Господеві.

<sup>3</sup> Шість років засіватимеш своє попе і шість років обтинатимеш свій виноградник, і збиратимеш урожай із них.

<sup>4</sup> А на сьомий рік буде цілковитий відпочинок для землі, відпочинок на честь Господа; поля твого не засіватимеш і виноградника твого не будеш обтинати.

<sup>5</sup> Що само собою після останніх твоїх жнив виросте, не жатимеш, і грон у неповідтичаному твоєму винограднику не збиратимеш, рік цілковитого відпочинку буде для землі.

<sup>6</sup> Те, що вродить земля сама під час відпочинку, буде вам на харч, тобі й рабові твоєму, й рабині твоїй, і наймитові твоєму, й комірникові твоєму, що в тебе перебувають,

<sup>7</sup> і скотині твоїй, і звірині, що на твоїй землі, весь урожай піде на харч.

<sup>8</sup> Відлічиш собі сім седмиць років, сім разів по сім років, так що час сімох седмиць років буде тобі сорок дев'ять років,

<sup>9</sup> і повелиш сьомого місяця десятого дня місяця сурмити голосно в труби. В день покути повелите сурмити голосно в трубу по всій землі вашій;

<sup>10</sup> і вважатимете за святий п'ятдесятний рік, і проголосите волю всім мешканцям краю. То буде ювілей для вас, і кожен повернеться в свою посілість і до роду свого.

<sup>11</sup> П'ятдесятний рік буде для вас ювілейним роком. Не будете сіяти, ані збирати того, що само вродиться, і не збиратимете з непрочищеного виноградинка,

<sup>12</sup> бо це ювілей, святий це час для вас; з поля їстимете врожай його.

<sup>13</sup> В цей ювілейний рік кожен з вас нехай повертається до своєї посілості.

<sup>14</sup> Якщо ти продаєш щонебудь своєму ближньому чи купуєш у свого ближнього, не кривдять одне одного.

<sup>15</sup> По числу років після ювілею купуватимеш у ближнього твого, а він продаватиме тобі за числом років жнив.

<sup>16</sup> Що більше років, то більшу ціну йому поставиш, що менше років, то меншу ціну поставиш, бо число жнив він продає тобі.

<sup>17</sup> Нехай ніхто не кривдить ближнього свого, бійся Бога свого, бо я - Господь, Бог ваш.

<sup>18</sup> Якщо виконуватимете мої установи і пильнуватимете мої приписи, та здійснюватимете їх, то житимете в краю безпечно,

<sup>19</sup> і земля даватиме плоди свої, і їстимете до наситу, і житимете на ній безпечно.

<sup>20</sup> Коли ж спитаєте: Що будемо їсти сьомого року, бож ми не будемо сіяти та не збиратимемо врожаю?

<sup>21</sup> - то я зсилатиму на вас моє благословення в шостому році, щоб зародило на три роки.

- <sup>22</sup> А як посієте восьмого року, то їстимете ще з старого врожаю аж до дев'ятого року, - поки наступить новий урожай, ще їстимете з старого.
- <sup>23</sup> А землі не продаватимете назавжди, бо земля моя. Ви ж приходні й комірники в мене.
- <sup>24</sup> Тим то по всім краю, де ваша власність, допустите право на викуп землі.
- <sup>25</sup> Ось чому, коли твій брат зубожіє й продасть дещо з своєї посілості, його близький родич може прийти з правом викупу й викупити, що продав брат його.
- <sup>26</sup> А коли в когось нема викупника, а сам же він здобудеться на те, щоб викупити,
- <sup>27</sup> то нехай порахує роки від продажу, і поверне решту (належності) тому, кому продав, і повернеться до своєї посілості.
- <sup>28</sup> Коли ж він не спроможеться настільки, щоб звернути йому, то нехай продане буде аж до ювілейного року в того, хто купив; а як буде об'явлено ювілей, він повернеться до своєї посілості.
- <sup>29</sup> Коли хтось продасть житловий дім в обведеному муром місті, то він матиме право викупу до кінця року від часу продажу; цілий рік матиме право викупу.
- <sup>30</sup> Якщо ж не викупить до кінця повного року, то дім, що в обведеному муром місті, буде назавжди того, хто його купив і нащадків його; не буде вільним під час ювілею.
- <sup>31</sup> Хати по селах, що не обведені навколо муром, вважатимуться нарівні з полями, що в краю; вони матимуть право викупу і під час ювілею будуть звільнені.
- <sup>32</sup> Щождо міст левітів, то дома, Що будуть там їхньою власністю, можуть бути викуплені ними повсякчасно.
- <sup>33</sup> А коли хто з левітів не викупить дому, що був проданий У місті їхньої власності, то дім під час ювілею буде вільний; дома бо в містах левітів - це їхня власність посеред синів Ізраїля.
- <sup>34</sup> І вигони навкруги їхніх міст не можна продавати, бо це їхня віковична власність.
- <sup>35</sup> Якщо твій брат зубожіє й буде в злиднях у тебе, допоможи йому, наче б він був приходень або комірник, щоб він міг жити при тобі.
- <sup>36</sup> Не братимеш від нього відсотків, ані лихви, а боятимешся Бога твого, й нехай брат твій живе при тобі.
- <sup>37</sup> Грошей не позичатимеш йому на відсотки, і не даватимеш йому харчів на лихву:
- <sup>38</sup> я - Господь, Бог ваш, що вивів вас із Єгипетської землі, щоб дати вам Ханаан-землю, і бути в вас Богом.
- <sup>39</sup> Коли брат твій зубожіє в тебе й продасться тобі, ти не присилуєш його до невольничої праці;
- <sup>40</sup> нехай буде при тобі як наймит, як комірник, і нехай служить тобі до ювілейного року,
- <sup>41</sup> а тоді нехай відійде від тебе на волю, сам він і його діти, і нехай повертається до своєї родини, нехай повернеться й до посілості батьків своїх.
- <sup>42</sup> Бо вони мої слуги, що їх я вивів із Єгипетської землі; їх не можна продавати, як запродуують невольників.
- <sup>43</sup> Не верховодитимеш над ним із суворістю, боятимешся Бога твого.
- <sup>44</sup> Щодо раба та рабині тобі до послуг, то в народів, що навколо вас, набувайте собі раба та рабиню.
- <sup>45</sup> Так само з дітей комірників, що перебувають у вас, і з їхніх сімей, що народились у вашім краю, можете собі купувати рабів і тримати їх собі як власність.
- <sup>46</sup> Ви можете навіть залишити їх вашим дітям після вас як власність у спадщині і

назавжди послуговуватись ними; над братами ж вашими, дітьми Ізраїля, - не верховодитимете одне над одним із суворістю.

**47** Якщо чужинець або комірник, що перебуває коло тебе, забагатіє, брат же твій у нього заборгує та й продасться чужинцеві або комірникові, чи нащадкам родини чужинця,

**48** то після того, як продався, матиме право на викуп; хтонебудь із братів його може викупити його;

**49** або його дядько, або син дядька, або хтось із кривних, з його родини, може викупити його, або сам може викупитися, як його спромога.

**50** Він полічить із тим, хто купив його, від року, коли йому продався, аж до ювілейного року, і ціна, що за неї продався, буде відповідна до лічби років, немов би йшло про наємну заплату в нього.

**51** Якщо ще багато років зостанеться, то відповідно до них та ціни, що за неї його куплено, поверне вартість свого викупу.

**52** Коли ж мало років зостанеться до ювілейного року, то нехай, полічивши їх, відповідно до них заплатить викуп за себе.

**53** Як наймит, з року в рік, буде в нього; нехай не поводитьься з ним суворо на твоїх очах.

**54** Коли ж не викупиться таким робом, то вийде на волю в ювілейнім році, сам він і діти його з ним,

**55** бо це мої раби - діти Ізраїля; вони мої раби, яких я вивів із землі Єгипетської: я - Господь, Бог ваш.»

## РОЗДІЛ: 26

**«Н**е робіть собі кумирів, ні тесаних ідолів, ні стовпів не ставте собі, ні каменя з образами нехай не буде в вашій землі, щоб перед ними падати ниць; бо я - Господь, Бог ваш.

**2** Субот моїх пильнуйте і святиню мою шануйте; я - Господь.

**3** Коли ходитимете в моїх установах і пильнуватимете мої заповіді, і будете їх виконувати,

**4** то я насилатиму вам дощі о відповідній порі, і земля даватиме свій урожай, і дерево, що в полі, приноситьиме свої плоди.

**5** Молотьба триватиме у вас до збирання винограду, а збір винограду триватиме до сівби; ви їстимете хліб ваш до наситу і житимете безпечно у своєму краю.

**6** Я встановлю мир у краю, й зможете лягати (спати), і ніхто не буде вас турбувати; я повиганяю хижого звіря з країни, і меч не проходитьиме по краю вашим.

**7** Ви будете гнатися за вашими ворогами, й вони падатимуть від меча перед вами.

**8** П'ятеро вас гнатиме сотню, а сотня вас гнатиме десять тисяч, падатимуть вороги ваші від меча перед вами.

**9** Я обернусь до вас і розплоджу вас, і розмножу вас, і дотримаю мого союзу з вами.

**10** Ви не то що зможете прохарчуватися попередньооліт-німи врожаями, ба навіть виноситимете старе перед новим урожаєм.

**11** Я поставлю мою хramину посеред вас: не буду бридитися вами.

**12** Я ходитиму проміж вас і буду вашим Богом, а ви будете моїм народом.

**13** Я - Господь, Бог ваш, що вивів вас із Єгипетської землі, щоб ви не були там

рабами; я поломив занози ярма вашого, щоб ви ходили випростані.

**14** Коли ж ви мене не послухаєте і не виконуватимете всіх оцих заповідей моїх,

**15** коли зневажатимете мої установи й гордуватимете веліннями моїми, не здійснюючи всіх заповідей моїх та ламаючи союз мій,

**16** то ось що я зроблю з вами: напущу на вас страх, сухоти й пропасницю, від них померкнуть очі й погасне життя. Намарно будете засівати своє зерно, бо вороги ваші пожеруть його.

**17** Я звернусь проти вас, і вас поб'ють вороги ваші; над вами володарюватимуть ненависники ваші, і ви втікатимете, хоч і ніхто не буде гнатися за вами.

**18** Якщо і тоді не послухаєте мене, я семикратно обкладу вас карами за гріхи ваші.

**19** Я зламаю вашу зарозумілу силу, і зроблю небо над вами як залізо, а землю вашу як мідь.

**20** Намарне витратиться ваша сила, бо земля ваша не даватиме врожаю, ні дерево з краю не даватиме свого плоду.

**21** А коли ж ви все таки будете противитися мені, і не схочете слухати мене, я скараю вас сім разів більшою карою, ніж ваші гріхи.

**22** Я пущу на вас дикого звіря, що вигубить дітей ваших, і винищить скоїну вашу, і вас зведе нінащо, так що спорожніють шляхи ваші.

**23** Коли ж ви й після цього не дасте мені вас направити, а виступатимете проти мене,

**24** то я теж піду проти вас і покараю вас семикрат-но за гріхи ваші.

**25** Я наведу на вас меч, що помститься за зламаний союз. Ви позбираєтесь у ваших містах, а я впущу посеред вас чуму, і ви впадете ворогові до рук.

**26** Як я відніму в вас піддержку вашу, - хліб, тоді десять молодичь пектимуть хліб ваш в одній печі і розділюватимуть вам по вазі, й ви їстимете й не насититесь.

**27** Коли ж і після цього не послухаєте мене і повстанете проти мене,

**28** я теж виступлю в гніві проти вас і покараю вас усемеро за гріхи ваші.

**29** Ви їстимете тіло синів ваших, і тіло дочок ваших їстимете.

**30** Я зруйную ваші висоти, і розіб'ю ваші стовпи на честь сонця і кину ваші трупи на звалища бовванів ваших, і душа моя гидуватиме вами.

**31** Міста ваші оберну в пустиню, зруйную святині ваші і не прийму приємного запаху ваших воскурень.

**32** Я спустошу країну так, що вороги ваші, які поселяться в ній, зжахнуться над нею.

**33** Вас самих я порозкидаю між народами, я вийму з піхов меча за вами; і спорожніє земля ваша, а міста ваші перетворяться в руїни.

**34** Тоді земля зазнає відпочинку протягом усього часу її запустіння, як ви самі опинитесь у землі ворогів ваших; тоді відпочине земля й розкошуватиме своїми суботами.

**35** По всі дні запустіння свого спочиватиме вона за те, що не відпочивала своїми суботами, як жили ви на ній.

**36** А тим, хто з вас зостанеться, на серце наведу страх у країнах їхніх ворогів; так що гнатиме їх шелестіння листя, як затремтить від вітру, і втікатимуть, як утікають від меча, і падатимуть, хоч ніхто не гнатиметься за ними.

**37** І спотикатимуться один через одного, наче перед мечем, хоч ніхто не гнатиметься за ними; ви не встоїтесь перед ворогами вашими.

**38** Ви загинете між народами, і пожере вас земля ворогів ваших.

**39** Хто ж зостанеться з вас, ті зотліють за свої беззаконня по ворожих землях; вони



зотліють і за беззаконня батьків своїх, як і батьки їхні.

<sup>40</sup> Вони зізнаються у власних беззаконнях і у беззаконнях батьків своїх, - і в тих віроломствах, що мені вчинили, йдучи явно проти мене.

<sup>41</sup> Із-за того й я повстав проти них і вигнав їх у землю ворогів їхніх. І тоді впокориться їхнє необ-різане серце, і тоді вони спокутують свої беззаконня.

<sup>42</sup> Я згадаю союз мій із Яковом і союз мій із Ісааком, та й союз мій із Авраамом я теж згадаю, і землю я згадаю.

<sup>43</sup> Але спершу вони мають покинути її; і вона зазнає своїх субот, як вони її полишать; та й самі вони спокутують свої беззаконня за те, що приписами моїми погордували й установами моїми гидували.

<sup>44</sup> Та навіть і тоді, як перебуватимуть у землі ворогів своїх, я їх від себе не відкину, і не полишу їх так, щоб їх вигубити та зламати союз мій із ними; я бо - Господь, Бог їхній.

<sup>45</sup> Тож і згадаю заради них самих союз мій із їхніми предками, що вивів їх із Єгипетської землі перед очима в народів, щоб бути їхнім Богом, я, Господь.»

<sup>46</sup> Це установи, й приписи й закони, що поставив Господь між собою та синами Ізраїля на Синай-горі, через Мойсея.

## РОЗДІЛ: 27

**Г**осподь сказав Мойсеєві:

<sup>2</sup> «Промов до синів Ізраїля й скажи їм: Коли хтонебудь обітує Господеві грошову вартість якоїсь особи,

<sup>3</sup> то за чоловіка від двадцятьох до шістдесятьох років оцінка буде п'ятдесят срібних шеклів, по шеклю святині,

<sup>4</sup> а за жінку оцінка буде тридцять шеклів;

<sup>5</sup> а як матиме від п'ятьох до двадцятьох років, то за чоловічу стать оцінка - двадцять шеклів, а за жіночу - десять шеклів;

<sup>6</sup> від одного місяця до п'ятьох років, за хлопця оцінка буде п'ять шеклів срібла, а за дівчину - три шеклі.

<sup>7</sup> Як же комусь шістдесят років або більше, то оцінка буде: за чоловіка п'ятнадцять шеклів, за жінку десять шеклів.

<sup>8</sup> Коли ж той, хто робить обітницю, вбогий і не може дати по оцінці, то нехай поставлять його перед священиком, і священик оцінить його по його спроможності.

<sup>9</sup> А коли то скотина, з якої приносять у жертву Господеві, то все, що дається Господеві, вважатиметься за святе;

<sup>10</sup> її не можна ні перемінити, ні підмінити, ні кращої на гіршу, ні гіршої на кращу; коли ж хтось замінить скотину за скотину, то одна й друга стануть святими.

<sup>11</sup> Коли ж то буде якась скотина нечиста, що не приноситься Господеві в жертву, то нехай її поставлять перед священиком,

<sup>12</sup> і священик оцінить її, чи добра, чи не добра; як її священик оцінить, так і буде.

<sup>13</sup> Якщо б він схотів викупити її, нехай додасть п'ятину до оціненої вартості.

<sup>14</sup> Коли хтось присвятить дім свій як святиню Господеві, нехай священик оцінить його, чи він варт багато, чи мало; і як його священик оцінить, так і мусить бути.

<sup>15</sup> Коли ж той, хто присвячує, схоче викупити свій дім, то нехай додасть п'ятину поверх оцінки, й дім буде його.

- 16** Коли хтось присвятить Господеві якесь спадкове поле, то його Оцінка буде за мірою висіву його, п'ятдесят срібних шеклів за один омер ячменю.
- 17** Коли від ювілейного року присвятить своє поле, то оцінка зостанеться цілою.
- 18** А коли по ювілейному році присвятить своє поле, то нехай священик полічить йому гроші за мірою років, що зостаються до наступного ювілейного року, і нехай буде відчислене від оцінки.
- 19** Якби ж той, хто присвятив, схотів викупити поле, нехай додасть п'ятину ціни, за яку його оцінено, й воно зостанеться за ним.
- 20** Коли ж не викупить поля або продасть його іншому чоловікові, то потім не можна його вже більш викупляти.
- 21** І хоч поле стане звільнене в ювілейному році, однак воно буде присвячене Господеві як поле обітоване; воно перейде в посідання священика.
- 22** А коли присвятить Господеві куплене поле, що не належить до його спадщини,
- 23** то нехай священик полічить йому відповідно до ціни аж до ювілейного року, а він заплатить її у той же день, як священний дар Господеві.
- 24** В ювілейному році поле повернеться до того, в кого він купив його, й належатиме йому як спадкова власність.
- 25** Кожна оцінка нехай буде шеклями святині; двадцять гер на один шекель.
- 26** Щодо первородця від скотини, що вже як первородне належить Господеві, то ніхто не може його присвятити, чи з великорослої воно скотини, чи з дрібної (чи це віл чи ягня), - воно належить Господеві.
- 27** Коли ж скотина нечиста, нехай викупить її за оцінкою, додавши до неї п'ятину; як же не викупить, то нехай продасться за оцінкою.
- 28** З усього свого майна, що хтось його присвятить Господеві як обітоване, чи людину, чи скотину, чи власне спадкове поле, - нічого не можна продавати, ні викуплювати; все, що обітоване, пресвяте Господеві.
- 29** Ніхто обітований з-між людей не може бути викуплений: він має таким померти.
- 30** Всяка десятина від землі, чи від засівів із поля, чи від плодів із дерева, буде Господеві, (вона) свята Господеві.
- 31** А хто хоче викупити якусь частину з десятини, нехай додасть до неї п'ятину.
- 32** Десятина з великорослої чи з дрібної скотини; десятина з усього, що проходить під ґирлигою пастуха, буде свята Господеві.
- 33** Не треба вибирати чи краще, чи гірше, й вимінювати його не можна; коли ж його перемінено, то й воно саме, й те, чим замінено його, стане святим Господеві; викупляти його не можна.»
- 34** Ось такі заповіді, що Господь заповідав Мойсееві для синів Ізраїля на Синай-горі.

For other languages please go to [www.wordproject.org](http://www.wordproject.org)